

VAN DE REDACTIE

Met ons afdelingstijdschrift is het als met het weer: soms schijnt de zon en dan weer regent het. Zelf sla ik het weerbericht altijd over: het wordt toch, wat het wordt. Zo schijnt voor de redactie nu de zon. Heel plezierig, maar we moesten wel handelen naar deze omstandigheden. Het werd dus passen en meten en: stapelen en wegen. Met de informatie van Henriëtte Hardeman, de weegschaal van Henk Unij en de toestemming van Piet Dalmaijer brengen wij deze keer een nummer uit van 36 pagina's. Met dank aan alle inzenders. Voor de toekomst gaan we voor dezelfde verzendkosten naar 28 pagina's.

Blijft u dus inzenden.

Daarnaast hebben wij het wiel opnieuw uitgevonden: foto's plaatsen? Prima; maar dan met een onderschrift en vermelding van de fotograaf. In het vorige nummer was de fotograaf een redactielid. De foto's in dit nummer zijn van een medewerker van de bibliotheek in Veldhoven. Hopelijk zal de uitvinding van dit wiel een blijvende innovatie blijken.

GEPLANDE BIJEENKOMSTEN

Gemeenschapshuis 't Trefpunt, Belgiëplein 20, 5628 XJ Eindhoven

Aanvang van de voordrachten 20.00 uur, zaal open 19.30 uur.

Op elke bijeenkomst de stands: Contactdienst, Tijdschriften, Bibliotheek en Nieuwe Leden.

Dinsdag 9 september	<u>De Teuten</u> door drs. Jean Coenen
Woensdag 17 september	<u>Bijeenkomst voor nieuwe leden</u>
Dinsdag 7 oktober	<u>De oorsprong van twee families: archief versus DNA</u> door Hans Langedijk <u>Zoeken via batchnummers in www.familysearch.org</u> door A. Wijnen
Dinsdag 11 november 19.30 uur 20.00 uur	<u>Korte ledenvergadering</u> over de begroting van de NGV voor 2009, die behandeld zal worden op de Algemene Vergadering op 29 november <u>Vader onbekend?</u> door mr. A.H.G. Verouden
Donderdag 11 december	Excursie naar de <u>Brabant Collectie</u> van de Universiteit van Tilburg
Dinsdag 13 januari 2009	<u>Het digitaal archiveren van genealogische documenten</u> door Martijn Spruit, hoofd automatisering van het Centraal Bureau voor Genealogie. Nadere gegevens in het decembernummer.

KORTE INHOUD VAN DE BIJEENKOMSTEN

Dinsdag 9 september

De Teuten

door drs. Jean Coenen; voor de inhoud zie het juninummer blz. 26

Woensdag 17 september

Jaarlijkse avond voor nieuwe (en "oude") leden

Alle nieuwe leden van het afgelopen jaar krijgen binnenkort een persoonlijke uitnodiging voor een kennismakingsbijeenkomst, die gehouden wordt in 't Trefpunt, 20.00-22.00 uur.

De koffie staat klaar vanaf 19.30 uur.

De opzet van de avond is elkaar beter te leren kennen en verder kunnen allerlei genealogische vragen, ideeën, problemen en vondsten etc. besproken worden. Alle andere leden die nog nooit naar een dergelijke bijeenkomst zijn geweest en die willen komen zijn natuurlijk ook van harte welkom.

Zij kunnen zich aanmelden bij Jan Waszink,
tel.: 040-2261603 of e-mail: jh.waszink@hccnet.nl

Dinsdag 7 oktober

De oorsprong van twee families; archief versus DNA

door Hans Langedijk

Alle lezers zijn vertrouwd met stamboom onderzoek, waarbij je met wat geluk je voorouders terug kunt vinden die 10 generaties geleden leefden. Soms nog verder maar uiteindelijk is er geen archief meer waar je nog iets van je voorouders in terug kunt vinden. Toch is er een mogelijkheid om nog verder te zoeken in een archief dat prima wordt beheerd en bewaard. Dit is ons eigen genetisch materiaal dat we van onze voorouders hebben geërfd. Een klein stukje van dit DNA wordt onveranderd doorgegeven van vader op zoon en van moeder op dochter en zoon en behalve enkele kleine veranderingen is dit DNA nog bijna gelijk aan de voorouder van 15 of 30 generaties geleden. De kleine veranderingen in het DNA kunnen gebruikt worden om terug in de tijd te kijken en zelfs een grote stamboom van de hele mensheid te maken. We leven in een spannende tijd omdat dit soort onderzoek zich de laatste jaren sterk heeft ontwikkeld en technisch steeds eenvoudiger en goedkoper wordt. De laatste jaren zijn er door analyse van het genetisch materiaal dat we allemaal nu bij ons dragen, feiten uit de geschiedenis van de mensheid ontdekt van lang geleden. Zo blijkt bijvoorbeeld uit ons DNA archief dat onze voorouders 70.000 jaar geleden bijna uitstierven door dramatisch natuurgeweld. Ook blijkt uit DNA onderzoek hoeveel nakomelingen van kruisvaarders en Arabieren in het huidige Libanon rondlopen.

Deze revolutie in het DNA onderzoek zal ons in de zeer nabije toekomst nog veel verrassingen brengen, maar ook voor de stamboom vorser wordt dit onderzoek veel eenvoudiger, goedkoper en interessanter.

Toen ik mijn DNA liet onderzoeken dacht ik eigenlijk dat ik slechts informatie zou krijgen over mijn zogenaamde 'diepe afstamming'. Ik bleek inderdaad een typische Noord Europeaan en mijn voorouders waren ongeveer 35.000 jaar geleden vanuit Centraal Azië hier heen getrokken. Toch bleek het oplossend vermogen van het profiel redelijk hoog want tot mijn verrassing was er niemand anders in de grote DNA - bibliotheek die precies hetzelfde profiel had als ik. Nadat ik een half jaar later de database nogmaals controleerde bleek er wel iemand met hetzelfde DNA in de database te zitten. Iemand overigens met een andere achternaam maar waar ik zeer waarschijnlijk 7 tot 10 generaties geleden een gemeenschappelijke voorouder mee had. Toen begon de zoektocht in de archieven om het verleden te reconstrueren. Een wonderlijke tocht die een leuke illustratie geeft van de extra dimensie die DNA onderzoek kan bijdragen aan de genealogie.

Zoeken via batchnummers in WWW.FAMILYSEARCH.ORG

door A. Wijnen

Het zoeken op een naam op de site van de Mormonen levert vaak een zo groot aantal gegevens op dat men snel het overzicht kwijtraakt. Door te zoeken op batchnummer kan van een bepaalde plaats snel bekeken worden welke gegevens beschikbaar zijn en waar die te vinden zijn.

Dinsdag 11 november

Vader onbekend?

door mr. A.H.G. Verouden

U kent dat wel; die 19e- en 20e-eeuwse akten van de burgerlijke stand waarin de vader niet wordt vermeld. De moeder is bijna onveranderlijk dienstmeid of naaister van haar beroep. Je zit met een leeg kwartier. De vader is echter in een groot aantal gevallen wél bekend maar men wil hem niet vermelden. Toch zijn er mogelijkheden en technieken om die vader "boven water" te krijgen. In de voordracht wordt in een aantal cases ingegaan op het waarom en hoe. Daarbij komen soms zeer schokkende achtergronden aan het licht. Soms ook glimlach je om de vindingrijkheid van de ambtenaar van de burgerlijke stand om op een slinkse manier toch een aanwijzing omtrent het vaderschap te geven. Hopelijk zult u na deze voordracht in staat zijn zo'n leeg kwartier alsnog in te vullen.

Donderdag 11 December

Excursie naar de BRABANT COLLECTIE van de Universiteit van Tilburg.

De Brabant Collectie, in 1837 opgezet door het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant en thans beheerd door de Universiteit van Tilburg,

bestaat uit een grote hoeveelheid boeken, tijdschriften, prenten, kaarten, handschriften, kranten, foto's en films, voornamelijk over het verleden van Brabant. Zwaartepunten liggen op het terrein van geschiedenis, lokale geschiedenis, kunstgeschiedenis, volkskunde, heemkunde, historische geografie, genealogie, heraldiek, archeologie en cartografie. Een boeiende collectie dus, en een must als uw stamboom wortels of takken in Brabant heeft.

Programma: aankomst ca. 10.00 uur, dan koffie en een introductie tot de collectie, met accent op de Film- en Fotobank Noord-Brabant en op datgene wat voor een genealoog interessant is (boeken, heraldiek, kaarten). Vervolgens een rondleiding van ca. twee uur.

Gelegenheid tot lunchen in de mensa van de universiteit.

's Middags gelegenheid tot eigen onderzoek in de studiezaal.

De reis er naar toe regelen we in overleg met de deelnemers.

Opgeven voor 1 december bij Jan Waszink tel 040-2261603 of jh.waszink@hccnet.nl

JAARVERSLAG VAN DE SECRETARIS OVER 2007 (vervolg van het juninr.)

Bibliotheek (Co van het Groenewoud en Lisette van Corven)

Het jaar 2007 werd gekenmerkt door een grote uitbreiding van het boekenbestand.

Het aantal titels nam toe van 369 naar 496 titels (een stijging van 35%).

De cd-rom's, eerder beheerd door Ad Wijnen, werden ondergebracht in de bibliotheek; het aantal werd uitgebreid van 36 naar 40.

Veel 'nieuwe' boeken en cd-rom's kwamen voort uit schenkingen, waarvoor we de gulle gevers hartelijk dank zeggen. Een niet onbelangrijk deel van de uitbreiding kon worden gerealiseerd vanuit het door de afdeling beschikbaar gestelde budget.

In het najaar is een catalogus uitgegeven, waarin de uitbreiding van het bestand is verwerkt. In het verslagjaar zijn in totaal 36 boeken en 18 cd-rom's uitgeleend.

Uitleen tijdschriften (Hans Schippers)

De tijdschriftenuitleen beschikt eind 2007 over:

- De actuele uitgave van 30 NGV-afdelingen,
- 17 tijdschriften uitgegeven door heemkundekringen in onze omgeving,
- 4 tijdschriften in de categorie "diversen".

Totaal zijn dus voor uitleen beschikbaar 51 tijdschriften.

Er werden, op de 8 bijeenkomsten dit jaar, in totaal 39 tijdschriften uitgeleend.

Er hebben dit jaar dus weer minder uitleningen plaats gevonden dan in de voorgaande jaren

(Vorige jaren vonden er resp. 52, 60, 58, 61, 65, 55 en in 2000 58 uitleningen plaats)

Er is ook een begin gemaakt met de oudere "Heemkunde" nummers beschikbaar te stellen aan het verenigingscentrum NGV. De oudere NGV bladen worden beschikbaar gesteld aan de leden.

Werkgroep Knipselcollectie Familieberichten (Piet van den Bemt, Astrid Magielse,

Wil van Oers en Ans van der Velden, bestuurslid Ad Wijnen).

De afdeling heeft twee collecties krantenknipsels (familieberichten) ten geschenke ontvangen, één van het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven en één van de heer Duyf. De collectie RHCE omvat ca. 52 dozen met enveloppen met knipsels, overwegend overlijdensberichten uit de periode 1970-1998 uit onze omstreken en verder wat kopieën van bidprentjes. De collectie van de Hr. Duyf omvat ca. 6 dozen idem aan het RHCE, maar met name boven de rivieren. De totale collectie is nu eigendom van de NGV (maar in beheer bij de afdeling KPL) en bevindt zich bij Wil van Oers thuis, het moet nu toegankelijk gemaakt worden voor belangstellenden. Dit houdt in dat alles

gecatalogiseerd, gescand en gedigitaliseerd moet worden en wel op dezelfde manier als het Verenigingscentrum (VC) NGV dat doet; dit om te voorkomen, dat er binnen de NGV twee verschillende systemen ontstaan. De werkgroep heeft een bezoek aan het VC gebracht en bezint zich hoe het verder uitgevoerd moet gaan worden. Het invoeren in het systeem van de VC gaat vrij makkelijk en wordt doorgestuurd naar een centraal punt waarna het naar het VC toegestuurd wordt.

De Kempen- en Peelland afdeling zou het liefste ook de gescande knipsels op de website willen laten zien, dat moet nog nader worden onderzocht. Het is echter duidelijk, dat er, bij de verwerking van al dit materiaal, hulp van overige leden nodig zal zijn.

Werkgroep Informatie en Promotie (Henriëtte Hardeman-Emans)

Nieuwe leden. In het afgelopen jaar zijn er weer 21 nieuwe leden bij onze afdeling gekomen. Zij kregen allen een welkomstbrief met informatie over onze afdeling. Er zat ook een enquêteformulier bij, waarmee nieuwe leden hun wensen en verwachtingen konden aangeven.

Ger Kleinbergen heeft, indien gewenst, een stukje met de nieuwe leden in de 4 Mededelingenbladen van dit jaar geschreven.

Op 18 oktober was er de jaarlijkse speciale avond in "t Trefpunt voor deze leden. Leden en bestuur hebben elkaar daar weer wat beter leren kennen. Het was weer een geanimeerde avond, er bleek duidelijk behoefte aan.

Presentatie afdeling bij genealogische evenementen (in samenwerking met Astrid Magielse-Dix).

Op elke afdelingsbijeenkomst was er een stand met folders, verkoopartikelen en genealogische informatie ter inzage. Een stand van de afdeling was aanwezig bij:

- de Limburgse Genealogische Contactdag in Roermond op 4 maart,
- de Historische Markt, georganiseerd door het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven op 7 oktober,
- de Brabantse Contactdag in Breda op 27 oktober,
- en de Marktplaats voor Culturele Educatie in Best op 15 november.

De PR van de NGV. De vroegere DIP (Dienst Informatie en Promotie) wordt langzaam veranderd in een professionele PR van de NGV.

De nieuwe website is een wezenlijk onderdeel ervan geworden. Er is in Haarlem een landelijke dag geweest voor de PR medewerkers van de 28 regionale afdelingen en de 3 functionele afdelingen. Daar is een ambitieus PR actieplan besproken, dat nu verder uitgewerkt gaat worden. Het plan wordt door iedereen ondersteund. Wie geïnteresseerd is kan het plan aanvragen bij Henriëtte. Er is dit jaar voor alle afdelingen een grote banner gekomen en er zijn NGV blocnotes voor promotionele doeleinden.

Contactdienst, CALS (Wim van Stek)

Helaas waren de gegevens niet op elke afdelingsbijeenkomst te raadplegen. Een computer crash, gevolgd door een fout in de vervangende machine, maakte het op twee avonden onmogelijk. Ook was ik op een avond wegens omstandigheden afwezig. De avonden dat het raadplegen van de gegevens wel mogelijk was, was de belangstelling hiervoor maar matig. Grote drukte was er wel tijdens de Brabantse Genealogische Dag in mei dit jaar. Het bestand is dit jaar ook weer wat gegroeid. Verschillende leden hebben een gedcom file ingestuurd, die is omgewerkt tot informatieregels met familienaam die in een bepaalde periode in een bepaalde plaats voorkomt. Tevens is hierbij te vinden de naam en het postadres en/of e-mail adres van de inzender van de gegevens.

De gegevens zijn ook te raadplegen via <http://www.contactdienst.nl>. Hier zijn dezelfde gegevens te raadplegen als waarover de contactdienst medewerkers bij de regionale afdelingen beschikken.

Limburgse Genealogische Contactdag 2007 (Toon van Gestel).

De Limburgse Genealogische Contactdag werd om de 3 jaar gehouden. Hierin was de klad gekomen, maar het afgelopen jaar is de traditie hersteld. Voor het eerst was ook KPL hierbij betrokken, nu de uitbreiding met Weert e.o. tot stand is gekomen. De organisatoren waren de sectie Genealogie van het LGOG (Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap) en de NGV-afdelingen Zuid-Limburg en KPL. De grondige voorbereiding werd ook dit jaar voortgezet in een onderling aangename sfeer. De dag zelf op 4.3 in Roermond was een succes. De Limburgse Genealogische Prijs kende vele inzendingen. De kwaliteit was hoog, waardoor het de jury lastig werd gemaakt. In totaal waren er 35 standhouders. Er werden ruim 300 betalende bezoekers geteld. Dit leidde tot een gering tekort, waardoor ingeteerd werd op de reserves. De volgende Limburgse Genealogische Contactdag zal worden gehouden in 2010.

Brabantse Contactdag 2007 (Toon van Gestel, Astrid Magielse-Dix, Piet Dalmaijer)

Deze 19^e Brabantse Contactdag werd georganiseerd door de NGV-afdelingen West Noord-Brabant (WNB), Kempen- en Peelland (KPL) en 's Hertogenbosch-Tilburg (HTB) en gehouden in het Stadsarchief Breda. Toon van Gestel, Henriëtte Hardeman en Astrid Magielse namen deel aan de organisatie, terwijl Piet Dalmaijer, zoals gebruikelijk, de financiën beheerde. Het programmaboekje werd samengesteld door Astrid Magielse.

Teleurstellend was, dat de afdeling HTB het bij de voorbereidingen grotendeels liet afweten. Er waren stands van het Regionaal Archief West-Brabant, de bibliotheek van de KMA, de heemkundekringen Bergen op Zoom en Nuenen, de deelnemende NGV-afdelingen en de NGV-afdeling Heraldiek, de VVF-Kempen, computerprogramma's en van de Bergsche Batterij van de schutterij van Geertruidenberg.

Verder waren er vijf lezingen, alle betrekking hebbend op militairen in de 19^e-20^e eeuw.

Het eerste exemplaar van het boek *Historische Canon van Breda* door Koen Ballemans werd aan de burgemeester aangeboden; de Bergsche Batterij gaf demonstraties zwaardvechten en het gebruik van veldgeschut.

Ondanks dit goed verzorgde programma was de belangstelling klein. Er waren slechts 50 à 60 bezoekers. Misschien is dit te wijten aan het feit, dat er dit jaar vrij veel genealogische evenementen waren. In elk geval moeten we ons afvragen of we dit evenement gaan herhalen.

Computergenealogie (Toon van Gestel, Johan van Hassel)

De afdeling werkt samen met de werkgroep Genealogie van de Hobby Computer Club, afdeling Zuidoost-Brabant. Onze leden kunnen voor computerondersteuning terecht bij deze werkgroep, die lezingen organiseert en maandelijks een inloopmiddag houdt in Eindhoven.

Werkgroep Zuidoost-Brabant (Henny de Ruijter, Ad Wijnen en Toon van Gestel)

De werkgroep heeft in 2007 een 3e uitgave uitgebracht onder de titel "Genealogische Bronnen in Zuid-Oost Brabant". Hierin is het materiaal verwerkt dat in de loop van 2006 en 2007 is binnengekomen.

De werkgroep heeft zich gepresenteerd op de Genealogische Dag in Helmond en op de Brabantse Contactdag in Breda.

Bezoekersplatform Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (Toon van Gestel)

Het afgelopen jaar stond in het teken van heden en toekomst van het RHCE, gekenmerkt met het woord Toen. Door de verbouwing van de bezoekersruimte sloot de vestiging Eindhoven tijdelijk en konden de bezoekers enkel in Helmond terecht. De heropening van de vestiging Eindhoven betekende tevens de sluiting van het archief te Helmond. Het platform smaakte het genoeg haar eerste en laatste optreden in Helmond te mogen afsluiten met een Helmond-excursie door ons

bevlogen en deskundige platformlid Pierre van den Meulenhof. Verder kwam de overdracht van de bidprentjes aan de orde, die –helaas voor ons- werd gegund aan het CBG. Wij ontvingen een troostprijs door de overdracht van de krantenknipsels, die allang niet meer raadpleegbaar waren.

Kaderbijeenkomst op 20 september

Onderwerp: de knipselcollectie, aan de afdeling aangeboden door het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE). Ter vergadering verklaarden vier leden zich bereid, te beginnen met het toegankelijk maken van deze collectie.

Hiermee was de oprichting van een de werkgroep Knipselcollectie Familieberichten een feit (zie hierboven), zodat het aanbod van het RHCE in dank is aanvaard.

MUTATIES LEDENLIJST

**Per 11-08-2007, landelijk totaal 9385 leden,
waarvan voor Kempen- en Peelland 327 en 23 bijkomende leden**

Nieuwe leden

Dhr H.Th. Bollen	Weverstraat 96	5671 BE	Nuenen
Dhr J.W.A. Deetman	Nuijeneind 24-203	5761 RG	Bakel
Dhr C.M. Dirkes	Vincent van Goghstraat 179	5671 DT	Nuenen
Dhr J.W. Poll	Poolsterlaan 19	5632 AM	Eindhoven
Dhr C.A.M. Schutjes	Boschdijk 307-A	5621 JA	Eindhoven
Dhr M.W. J. Seegers	Ypelaar 79	5467 BD	Veghel

Bijkomend nieuw lid

Mw M.S. Appel-de Roo	Dionestraat 2	1829 CB	Oudorp NH
----------------------	---------------	---------	-----------

Overleden

Mw M. de Wit	Generaal de Gaullelaan 35	5623 KS	Eindhoven
--------------	---------------------------	---------	-----------

Adreswijziging

Dhr P.J.M. Biemans	Villandry 72	6523 NZ	Nijmegen
Dhr J. Cuperus	Grasland 206	5658 JA	Eindhoven

Einde lidmaatschap

Dhr J.A. Kooijman	Dr Cuyperslaan 61	5622 MB	Eindhoven
Dhr J.P. van Langh	Pioenroos 123	4741 JC	Hoeven

Alle correspondentie te richten aan het landelijk secretariaat:
NGV, Postbus 26, 1380 AA Weesp

Gebruik bij correspondentie ALTIJD uw lidmaatschapsnummer!

Co van het Groenewoud

EEN OORLOGSKIND UIT BEST

In 1741 vroeg het Bossche stadsbestuur toestemming aan de Raad van State voor de aanleg van een straatweg naar Luik. Het tracé van de weg werd als een kaarsrechte lijn door de meierij getrokken: langs Vught, Boxtel en Best naar Eindhoven (1). Het oorspronkelijke traject is, ondanks de aanleg van de A2, nog steeds in het landschap te herkennen.

De aardebaan was in 1742 aangelegd: de weg was op dat moment tot aan Boxtel bestraat, waar de eerste tolhuizen werden ingericht.

Een van de problemen die de aanleg van de weg teisterden was de Spaanse successieoorlog, die voor een deel in de Nederlanden werden uitgevochten. In 1740 volgde Maria Theresia, de dochter van keizer Karel VI van Oostenrijk, haar vader op. Andere Europese vorsten, zoals de koningen van Frankrijk, Spanje en Pruisen, en de keurvorst van Beieren, zagen hun kans schoon, en verklaarden Oostenrijk de oorlog. Maria-Theresia kreeg de steun van Engeland en de Republiek der Verenigde Nederlanden. Omdat de zuidelijke Nederlanden in Oostenrijkse handen waren vond een deel van de vijandelijkheden daar plaats. De Staatse garnizoenen aan de grens met Frankrijk werden onder de voet gelopen, en de Fransen veroverden zelfs Bergen op Zoom en Maastricht (2). In oostelijk Brabant had verschillende dorpen het zwaar te verduren. Legers van beide zijden verbleven regelmatig in de meierij. Vooral de gloednieuwe weg tussen Den Bosch en Eindhoven had een grote aantrekkingskracht op de doortrekkende legers. In het dorp Best, gelegen aan de straatweg, werden onder andere een magazijn en een hospitaal voor de Oostenrijkse soldaten ingericht (3). De Oostenrijkse successieoorlog eindigde met de vrede van Aken van 17 oktober 1748. Dat het verblijf van de Oostenrijkers in Best niet onopgemerkt bleef blijkt uit de volgende familiegeschiedenis.

Op 18 maart 1749 wordt in Best Maria, de onwettige dochter van Anneke Paulus van Gestel gedoopt. Volgens de doopakte noemt Anneke als vader van haar kind ene Lambert, *militis es legionis*. *l'Ostrias* (een soldaat in het Oostenrijkse leger). Een van de doopgetuigen is Marten van Mierlo, een zwager en *gebuur* van Anneke. Anneke is de dochter van Paulus van Gestel, de *gemeijnts scheper* van Best. De *gemeijnts scheper* (schaapherder) weidde de schapen op de gemeenschappelijke gronden rondom het dorp. Paulus was in 1728 overleden, en Anneke woonde daarna bij haar moeder, Maria, de weduwe Paulus van Gestel, op Naastenbest nummer 30 (4). Ze zijn arm. Anneke's moeder overlijdt in 1746, en haar enige zuster Maria trouwde in 1748 met de weduwnaar Marten Henrick van Mierlo, die op nummer 40 woonde, en al drie echtgenotes had versleten.

Anneke is 39 jaar oud als ze zwanger raakt van haar Oostenrijkse soldaat. Haar dochttertje zal bij haar zijn opgegroeid, mogelijk in het huis van haar oom Marten van Mierlo.

Anna Poulus van Gestel wordt begraven te Best op 2 april 1771. Vier maanden later krijgt Maria Lambert *Timmermans*, *verweckt aen Anneke Paulusse van Gestel*, van de Oirschotse schepenen Nicolaas van de Burg en Adriaen van Dooren, op verzoek van de magistraat van Sint Oedenrode, een *ordinaire* borgbrief ten behoeve van haar vestiging aldaar (5). De schepenen verklaren dat *de Requirante is een ingeborene onser voorn. Vrijheijt onder de parochie van Best, staande bij ons te goede naam en faam*. Maria is dan (*:soo men verclaerde:*) in ondertrouw met Cornelis Jans Verhaagen, *geboortig van Oedenrode en aldaer woonaghtigh*, zoon van Jan Gerits Verhagen en Willemijna Janse van Houtum.

Op 18 augustus 1771 wordt het huwelijk tussen Cornelis Jans Verhagen en Maria Lambert Timmermans voor de schepenen van Sint Oedenrode voltrokken.

Waar de naam Timmermans vandaan komt is vooralsnog een raadsel. Was Lambert, de vader van Maria, wellicht timmerman in het Oostenrijkse leger? Of heette hij misschien Timmermans (*Zimmermann*)? Cornelis is eerder getrouwd geweest met Jenneke Hendrix van Doremaelen. Ten behoeve van de onmondige kinderen uit zijn eerste huwelijk laat hij voorafgaand aan zijn tweede huwelijk een inventaris opmaken (6).

Cornelis en Maria wonen in een huurhuis dat eigendom is van Lambert Clerx, totdat zij in 1777 besluiten naar Best te verhuizen. Voor dat doel verleent Cornelis procuratie aan Jacobus Johannis Godefridus Ernest *omme publicq en voor alle man te verkoopen desselfs schaere ten velde* (7). Cornelis en zijn kind *met naeme* Anna krijgen op 6 juni 1777 van de schepenen van Sint Oedenrode een borgbrief voor hun vestiging in Best (8). In Best wordt dochter Joanna Maria geboren, maar bij de geboorte van het volgende kind woont de familie alweer in Sint Oedenrode. Cornelis Verhagen wordt begraven te Sint Oedenrode op 24 december 1785, een week na het overlijden van zijn jongste kind. Maria Timmermans komt voor in de bevolkingslijst van 1810 onder nummer 50 (9). Volgens het register is zij geboren op 16 *mars* 1744 te Best onder Oirschot, en is ze 66 jaar oud. Zij overlijdt te Sint Oedenrode op 29 oktober 1828. In haar overlijdensakte staat dat zij 85 jaar oud is (in werkelijkheid is ze 79 jaar), en geboren te Best als dochter van wijlen Lambertus en Anna Maria Habraken. Het is niet duidelijk hoe de ambtenaar bij die laatste naam komt. Habraken is zowel in Best als Sint Oedenrode een bekende familienaam. Een huwelijk tussen Lambert (Timmermans?) en Anna Maria Habraken heb ik niet gevonden.

Bij haar dood heeft Maria nog vier kinderen, maar dochter Wilhelmina overlijdt vijf weken later. Johannes Verhagen, arbeider te Vught, en Jennemie Verhagen, huisvrouw van Adrianus Kluijtmans, en Johanna Verhagen, huisvrouw van Jan Lathouwers, doen op 31 maart 1829 aangifte voor de successie (10). Zij verklaren dat de nalatenschap *wordt geërfd door ons aangevers als hare kinderen ab interstato*, maar dat hun moeder *geene onroerende goederen* heeft nagelaten.

De kinderen van Cornelis Jan Verhagen en Maria Lambert Timmermans zijn:

1. Anna, ged. St. Oedenrode 11 juni 1772, verhuist in 1777 met haar ouders naar Best. Zij is overleden vóór 1829.
2. Joanna, ged. St. Oedenrode 27 mei 1773, begr. St. Oedenrode 28 juni 1774.
3. Joannes, ged. St. Oedenrode 29 april 1774, begr. St. Oedenrode 20 juni 1774.
4. Joanna, ged. St. Oedenrode 1 juni 1775, jong overleden (11).
5. Joanna Maria Cornelis Verhagen, ged. Best 5 oktober 1778, trouwt voor de schepenbank van Sint Oedenrode op 22 juli 1798 met Peter Willem (van de) Vorstenbosch, geboren te Schiedam omstreeks 1779, zoon van Willem Vorstenbosch en Antonia van Overbeek. In 1806 wordt Pieter gebeten door een *rasende hond*. Van de schepenen krijgt hij een attestatie van goed gedrag om naar de Ardennen te reizen om zich daar te laten behandelen (12). Hij overlijdt uiteindelijk te Ruremonde (Roermond) op 9 juli 1811. Joanna Maria hertrouwt als weduwe te Sint Oedenrode op 25 augustus 1820 met Adriaan Kluijtmans, *wieldraaijer*, ged. St. Oedenrode 24 augustus 1763, weduwnaar van Maria Constant, zoon van Henrick Kluijtmans en Dorothea Vogels. Joanna Maria

- overlijdt als spinster te Sint Oedenrode op 17 april 1855.
6. Wilhelmina Verhagen, ged. St. Oedenrode 15 februari 1780, spinster, overlijdt te Sint Oedenrode op 49 jarige leeftijd op 5 december 1828, kort na de dood van haar moeder. De burgemeester van Sint Oedenrode verklaart op 21 april 1829 in de memorie van successie dat Wilhelmina Verhagen tot aan haar dood *uit openbare armen fondsen is moeten bedeed worden*. Voor zover hem bekend heeft ze (*behalve eenige kleederen nagenoeg zonder enige waarde*) geen roerende of onroerende goederen nagelaten (13).
 7. Jenneke Cornelis Verhagen, ged. St. Oedenrode 24 september 1781, trouwt te Sint Oedenrode op 31 juli 1818 met Johannes Lathouwers, ged. St. Oedenrode 8 november 1764, zoon van Thomas Lathouwers en Catharina Konings. Johannes Lathouwers is kuiper van beroep, en weduwnaar van Johanna Versantvoort. Hij overlijdt te St. Oedenrode op 4 september 1839. Johanna Verhagen doet als moeder en voogdes over haar minderjarige kind Johanna Maria Lathouwers op 17 oktober 1839 met haar stiefkinderen aangifte voor de successie (14). Haar dochter Johanna Maria Lathouwers trouwt als dienstmeid van 19 jaar op 3 februari 1842 in 's-Hertogenbosch met de 43-jarige weduwnaar Henricus van den Dungen, meester-broodbakker. Haar moeder woont dan nog steeds in St. Oedenrode, waar ze op 15 oktober 1861 op tachtigjarige leeftijd overlijdt.
 8. Joannes Verhagen, ged. St. Oedenrode 28 januari 1783, woont in 1829 als arbeider in Vught (15).
Adriaan, ged. St. Oedenrode 20 oktober 1785, begr. St. Oedenrode 17 december 1785.

Noten

- (1) B. Strootman, Van Steenweg tot A2, in Lijnen door het Brabantse land, 200 jaar verkeersinfrastructuur in Noord-Brabant 1796-1996, Zwolle 1997, pag. 71.
- (2) A. van de Sande, Van Generaliteitsland tot Gewest, in R. van Uytven (red.), Geschiedenis van Brabant van het hertogdom tot heden, Leuven 2004, pag. 517.
- (3) J. Coenen, Te Best Wart, De geschiedenis van Best en zijn vroegere grondgebied, 2000, pag. 153.
- (4) RHCe OAA Oirschot 6644.
- (5) RHCe R Oirschot 2475 f. 184.
- (6) BHIC R St. Oedenrode 189 f. 660. Zie ook: Willie Damen van de Mosselaer Archiefcollectie, op: <http://home.hccnet.nl/w.mosselaer/>
- (7) BHIC R St. Oedenrode 190 f. 488.
- (8) BHIC R St. Oedenrode 190 f. 513.
- (9) BHIC Bevolkingsregister St. Oedenrode 1810.
- (10) BHIC MvS St. Oedenrode 13 nr. 184.
- (11) Waarschijnlijk is zij als *kind Johannes* Cornelis Verhagen begraven te St. Oedenrode op 30 juni 1775.
- (12) BHIC R St. Oedenrode 197 f. 339.
- (13) BHIC MvS St. Oedenrode 14 nr. 133.
- (14) BHIC MvS St. Oedenrode 43 nr. 160.
- (15) BHIC MvS St. Oedenrode 13 nr. 184.

Ingezonden door dhr. A.C.M. Neggers, Langakker 29, 5283 TE Boxtel

EXCURSIE NAAR HET CBG

Verslag

Speciaal voor onze afdeling Kempen en Peelland hadden we op 20 juni j.l. een (gratis) excursie naar het CBG in den Haag georganiseerd. Omdat vele van de 13 deelnemers met een NS kortingskaart reisden, konden we pas om 10.45 uur in het CBG aanwezig zijn. Onze gastvrouw daar was Sytske Visscher die ons ontving met een kopje koffie waarna ze ons via een power point presentatie wegwijs maakte in de zoekmogelijkheden op hun website. Hier onstond zo nu en dan een levendige discussie en werden ook de nodige vragen gesteld en/of opmerkingen gemaakt.

Vervolgens kregen we een korte rondleiding door het enorme archief. Ook werd aandacht besteed aan de collectie persoonskaarten etc etc. De lunch konden we gebruiken in de kantine van de Koninklijke Bibliotheek, waarna we de middag konden besteden aan eigen onderzoek in de studiezaal. En waren we tevreden na dit alles?

Hier een reactie van een van de deelnemers:

“Ik vond Sytske Visscher helder van uitleg. In de middag de voor mij interessante zaken van mijn familie, direct ingetoetst/aangevraagd/gekopieerd. Ik heb er nu thuis veel werk mee. De Helpdesk in de studiezaal was uitstekend en stak in vriendelijkheid en hulpvaardigheid sterk af bij de tijd dat ik nog vriend van het CBG was. De historici in die tijd, die bij toerbeurt zaaldienst hadden, keken verstoord op wanneer je ze in hun 'eigen werk' kwam lastig vallen met een vraag. Nu kregen we zelfs ongevraagd goede adviezen en tips. Ik heb ze bij mijn vertrek een hand gegeven en bedankt”

Ik denk dat het bovenstaande voldoende zegt en dat dit geen verdere toelichting behoeft.

Tot slot een dankwoord aan Sytske, die toch maar haar tijd aan ons heeft besteed en aan Henriëtte, die deze excursie georganiseerd had.

Ad Wijnen

Impressie

Met vrouwlief, die gaat shoppen en bij de familie babbelen een dag tevoren (te logeren) naar Delft gegaan. Vandaag in Delft-Zuid de auto achter de winkels naast de trambaan geparkeerd. Heeft daar keurig de dag doorgebracht. Veel makkelijker en goedkoper om in Den Haag te komen dan er met de auto naar toe te rijden. (gratis tip!)

Ik loop de hoek om, komt in de verte tram 1 aan, stopt bij de halte. En ik intussen in het tempo van de inmiddels dik-77-jarige hard hollen. Maar nee: deuren dicht, tram rijdt. Bestuurder ziet mij, stopt onderweg (!), deur open, ik hijgend met Dankjewel val bij hem binnen. Verrassing 1 was dus ook binnen.

Na uithijgen strippenkaart getoond: ik mag vast ook met U mee naar Den Haag CS voor 4 strippen. Verrassing 2: jawel 4 strippen is genoeg, maar lijn 1 komt al een tijdje niet meer op Den Haag CS. . . ? ? . . . Ik zal U wel waarschuwen voor Holland Spoor, daar zijn de lijnen 9, 16 en 17 die naar CS gaan.

Zo gezegd zo gedaan. Met tram 9 voor diezelfde 4 strippen (overstapje) een leuk rondje Den Haag (buitenom Binnenhof) gehad. Bij BRUNA in de stationshal vlog een nieuwe strippenkaart gekocht en door de zij-ingang naar de Kon. Bieb, waar de receptioniste deel-III van het Geevers-DELFT-boek + brief in ontvangst nam en in het depot zou laten bezorgen.

In de hal van het Nat. Archief/CBG was nog niemand van mijn club. Wel een aantal mensen aan tafeltjes en stoelen in het verbouwde hall-gedeelte. Dus eerst maar een kluisje arrangeren, plasje doen, tijdschrift doorkijken. Ojee over half elf. Toch maar eens een rondje doen langs de mensen in de hall of ze van de NGV-excursie zijn. Nee niemand. Dus naar de receptie van het CBG: ik ben voor de NGV-excursie. De grooote man achter de balie kijkt stomverbaasd. Ogenblik alstublieft. En verdwijnt in de lift.

Daarin mag ik later ook naar de eerste etage en daar wachten op de excursie-leidster: Sytske Visscher. Die komt er aan met sleutels voor de zaal voor de eerste presentatie. Bent U alleen ??? Ja nu nog wel. Het is pas 10u45 en dat staat op het programma als begin, maar ja ze komen uit Brabant. Stief ketiertje he?

Zij haalt koffie en we zitten gezellig samen te babbelen in de zaal. Er ligt voor iedereen een map met info klaar plus een kwartaalblad GENEALOGIE. Ach dat is aardig: voorzitter Toon van Gestel staat erin. Nou ja met een verhaal over, je raadt het nooit genetica. Oh dat had U wel gedacht?

Om bij elven komt de meute binnen, valt op de koffie aan en Sytske kan haar (gedegen) verhaal vertellen. O.a. over de huidige digitalisering en het over 2,5 maand downloadbaar komen van alles en nog wat. "Je hoeft hier maar een naam in te tikken. Heeft iemand een suggestie." Een Nuenense stem schiet er meteen op af: "van Bergen van der Grijp". (vBvdG) En daar kreeg ik alles gedemonstreerd wat ik zou kunnen/willen opzoeken. Dat was meer dan gedacht. Daarna een rondleiding door de depots van Persoonskaarten, boeken e.d. Dan binnendoor weer naar de Kon. Bieb omdat daar de lunchkamer is. Voor 2 broodjes met kaas en ham plus een Cappucino 3 Euro betaald. Is toch niet teveel.

Intussen is het over twee-en. Naar de receptie CBG en daar de entree en de werkprocedure in de zaal geleerd. Ik stuij op de eerste-de-beste monitor af, tik vBvdG en krijgt dezelfde waslijst. Samengevat: 7 pagina's met kranten-annonces gekopieerd, een aantal boeken waarin vBvdG's voorkomen doorgelezen. In een ervan de, nee DE verrassing: een mooi portret van voormoeder Eva Ment. Inderdaad de schoonheid die ze altijd genoemd is. Voor die kopie de hulp van de aardige studiezaalleider ingeroepen. (vroeger vond ik het daar vaak chagerijnen. Keken altijd zo van: U stoort mij !). Maar deze maakte zelfs voor " zijn" rekening een paar kopie-en tot Eva goed genoeg voor mij was.

Uit nog 2 boeken gegevens-pagina's opgeduikeld en overgeschreven c.q. gekopieerd. In totaal was ik 7 Euro kwijt. Maar ik heb wel voor een maand werk mee naar huis genomen !! Komt alles in het nieuwe familieboek "Zes eeuwen Van Bergen van der Grijp".

Weer met twee trams naar het inmiddels bekende stadje aan de Vliet, auto opgehaald, vrouw erin en doodmoe naar huis gereden. Miëp naar bed, Joop een poosje gekeken naar

die slampampers uit Kroatië, die ik al een paar maal toegeroepen had dat ze zouden verliezen. En zeker met de penalty's. Nou dat weet je zelf vast en zeker ook wel. Die Europese Turken (??) hoefden er maar 3 te nemen en toen was het al beslist! Sytske een bedankmail gestuurd. Morgen verder aan het in Augustus te verschijnen boek. Met al dat materiaal van vandaag worden het vast zo'n 450 A-4-tjes! Een interessante dag is weer voorbij.

Joop Geevers

JUBILEUM afd. AMSTERDAM e.o.

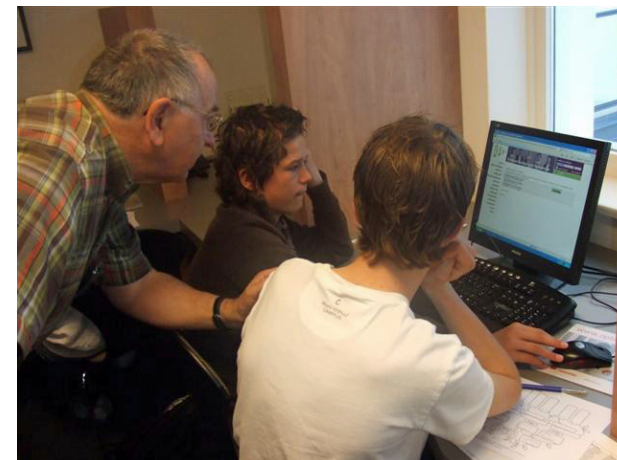
De afdeling Amsterdam e.o. viert haar 60-jarig bestaan met een genealogische markt. Hierop zijn naar verwachting ruim 40 organisaties aanwezig, zoals archieven (o.a. CBG), historische en genealogische verenigingen (o.a. Historische Ver. Holland, Ons Voorgeslacht, St. Surinaamse Genealogie), software leveranciers, GenLias, de heraldisch tekenaar de heer H.K. Nagtegaal en uiteraard veel NGV-afdelingen en het Verenigingscentrum.

De markt wordt gehouden op zaterdag 27 september a.s. van 10.00 – 17.00 uur in Wijkcentrum De Meent, Orion 3-5, 1188 AM Amstelveen. Het wijkcentrum is goed bereikbaar met openbaar vervoer, o.a. met sneltram 51 vanaf Amsterdam CS.

Er is voldoende gratis parkeergelegenheid. De zaal is toegankelijk voor mindervaliden. Ter gelegenheid van dit jubileum heeft de afdeling ook een CD samengesteld met het motto 'Familienaam = Beroepsnaam'. NGV-leden uit het hele land hebben hieraan een bijdrage geleverd, in totaal ruim 4000 blz. met ruim 17.000 verschillende achternamen. Deze CD zal op de markt voor €10,- te koop zijn.

De lijst met deelnemers en een kaart met routebeschrijving vindt u op <http://amsterdameo.ngv.nl/markt-2008.html>.

Hebt u nog vragen, dan kunt u zich wenden tot mevr. M.C. Borghols-Keijser, bij voorkeur per e-mail (mcborghols@dds.nl) of telefonisch (020-641 27 14).

Johan van Hasselt helpt

Workshop stamboomonderzoek
bibliotheek Veldhoven
(Foto: Lia Verheijen)

ANTONY GERAETS. EEN LIMBURGSE VOORVADER UIT DE 18^e EEUW.

Een zoektocht naar zijn herkomst, zijn leven en zijn nageslacht

I Inleiding

Antony Geraets, mijn bet-betovergrootvader, is ca. 1773 geboren in het plaatsje Melick in Limburg. Vandaar verhuist hij ca.1800 naar Dordrecht, alwaar hij trouwt. Rond 1808 vertrekt hij met vrouw en 3 kinderen naar Rotterdam. Waarom is niet bekend. Als beroep, althans in Rotterdam, wordt opgegeven: brandersknecht (1813), suikerraffinadersknecht (1815) en suikerbakkersknecht (1817), maar we weten niet goed wat dat allemaal inhoudt. Antony's gezin heeft het moeilijk, in Rotterdam sterven twee kinderen, in 1815 en 1818, en waarschijnlijk is hij er na enige tijd zonder werk geraakt. Van ca.1816 tot 1818 leeft het gezin Geraets van de bedeling, geen uitzondering, want een kwart van de inwoners van Zuid-Holland was armlastig. Zo telde Rotterdam in 1818 rond de 800 bedelaars [1]. Antony wordt op 02-11-1818 als één der eersten, met vrouw en 5 kinderen naar de proefkolonie Frederiksoord gestuurd. Deze kolonie was bedoeld om te onderzoeken of een opzet waarin arme maar werkwillige lieden aan het werk gezet worden in het grotendeels onontgonnen Drenthe, liefst op grote schaal, zou kunnen slagen. Er werd gestart met 52 min of meer zorgvuldig gekozen proefgezinnen. Kennelijk viel Antony's gezin binnen de termen. Voor hem blijkt het inderdaad een succesverhaal te worden, want na een jaar of vier wordt hij, op 22-02-1823, vanwege zijn oppassendheid en ijver overgeplaatst naar Ommerschans als min of meer zelfstandige "hoevenaar", wat als een bijzondere beloning moet worden opgevat. Er wordt in kringen van sommige nakomelingen dan ook gesproken van "de brave boer Gerards" [voor gegevens over het kolonistenleven, en in het bijzonder ook over Antony als kolonist zie referentie 2]. Antony overlijdt uiteindelijk in 1842, 68 jaar oud. Zijn vrouw Hermina Petronella Pierlo overleeft hem 15 jaar en overlijdt in 1857, 84 jaar oud. Antony en zijn vrouw waren rooms katholiek en zijn dat tot hun dood toe gebleven. Merkwaardig is het daarom dat Antony's doop, want hij zal toch wel gedoopt zijn, in geen enkel Limburgs DTB-boek is te vinden.

We willen proberen zoveel mogelijk over hem te weten te komen, maar dat is niet eenvoudig. Niet alleen zijn doop lijken we niet te kunnen vinden, ook is onbekend waarom hij naar Dordrecht ging, wat hij daar deed en waarom hij vervolgens naar Rotterdam vertrok en waarom hij zijn werk kwijtraakte. Pas als hij onder de vleugels van de Maatschappij van Weldadigheid geraakt, het geesteskind van Johannes van den Bosch [3], komen we wat meer gegevens over hem tegen. Als gereformeerde nazaat van Antony wil ik natuurlijk ook graag begrijpen waarom sommige nazaten van hem van geloof zijn veranderd.

Allereerst willen we een betrouwbare link leggen naar Antony's Limburgse voorgeslacht in Melick (hoofdstuk II). Dat spitst zich toe op de vraag of hij er wel of niet gedoopt is, en zo nee waarom niet. Het ziet er inderdaad naar uit dat de onderstaande zoektocht naar zijn doop tot een bevredigende oplossing leidt, al moet er wel van alles voor uit de kast gehaald worden. Vervolgens (hoofdstuk III), zullen we nagaan hoe het de familie Geraets verging in Frederiksoord en Ommerschans. Een groot gedeelte van die beschrijving is ontleend aan

ref. [2]. Tenslotte (hoofdstuk IV), een paar opmerkingen over Antony's nageslacht en waarom sommige nazaten gereformeerd werden, terwijl anderen rooms katholiek bleven.

II Over de doop van Antony Geraets

We hebben naarstig gezocht naar de doop van een kind met de voornaam Antonius, of met een verwante spelling van die naam, en met de achternaam Geraets. Van die achternaam zijn we op onze zoektocht vele varianten tegengekomen, zoals Gierardts, Gerardts, Gerrardts, Geeraths, Geeraarts, Geeraads en Gerards. Om te beginnen stellen we met vrijwel 100% zekerheid vast dat de doop van ene Antonius Geraets in of rondom zijn geboortejaar in geen enkel Limburgs doopboek te vinden is, althans niet onder die naam. Dat ziet er dus niet hoopvol uit. We beginnen daarom aan het eind van zijn leven:

Antony overlijdt in 1842 in Ommerschans (Ommen). In zijn overlijdensakte *Ommen Stad 1842 / akte 68* [4], staat onder meer te lezen:

overleden Ommen 2-8-1842 Antony Geraets landbouwer 68 jaar oud wonende te Ommerschans echtgen. van Hermina Pieterella Pierlo zoon van Hermanus Geraets en Elisabeth Hendriks beiden overleden.

Hoewel zijn ouders hierbij genoemd worden, wordt zijn geboorteplaats en/of datum niet vermeld. Maar gelukkig hebben we ook de aankondiging van het huwelijk tussen Antony en Hermina Petronella gevonden. Dat huwelijk is in het jaar 1803 in Dordrecht gesloten [5]. Het paar verschijnt eerst voor de schepenen, en trouwt daarna in de R. K. kerk van Dordrecht :

Donderdag den 14 April 1803

present Schepenen Vrijthof

Pro Deo: Seg: 6 St.

Anthonij Geraads J. M. gebooren te Meelick in Gulikerland, woont op 't Bagijnhof met Hermina Petronella Pierlo J. D. geboren te Kranenburg woont op de Hoge Nieuwstraat den 30 April 1803.

R. K. trouwboek Dordrecht :

I Maji Antonius Geraarts & Hermina Pierlo

(ondertekening onduidelijk)

In tegenstelling tot zijn overlijdensakte worden in deze berichten Antony's ouders niet met name genoemd, maar gelukkig wel de geboorteplaats van Antony: Melick, een plaatsje dat indertijd bij het hertogdom Gulik behoorde. Zoekend in de DTB-boeken van Melick en van parochies in de buurt ervan vinden we het huwelijk van een echtpaar met de namen [6]

Hermanus Gieraerds en Elisabetha Hendrikxs.

Dit echtpaar trouwt op 20-04-1760 in Maasniel, vlak bij Melick:

“*Tractis denunciatiobus consuetis nulloqs detecto impedimento juncti sunt mmis Hermanus Gieraerds et Elisabetha Hendrickxs Hermano Hendrickxs et Margretha gieraerds testibus*”

In de periode 1750–1785 vinden we geen enkel echtpaar waarvan de namen zo goed overeenstemmen met die van de eerder genoemde ouders *Hermanus Geraets en Elisabeth Hendriks van Antony*. We gaan daarom na of het inderdaad de ouders van Antony kunnen zijn. Dat begint met het zoeken naar eventuele kinderen van dit echtpaar Hermanus Gieraerds en Elisabetha Hendrickxs in allerlei doopboeken, waaronder die van Maasniel en Melick. Het levert niet minder dan 10 doopvermeldingen op die in onderstaande tabel zijn ondergebracht:

Tabel I

Kinderen Geraets/Hendriks	doop/geb.datum overlijdensdatum	Plaats	doopgetuige 1	doopgetuige 2
Joannes Gieradts	d. 31-03-1761 o. 12-11-1763	Maasniel Maasniel	Arnoldus Hendricks	Margretha Gieradts
Maria Geradts	d. 11-01-1763 o. na 21-01-1804	Maasniel ?	Petro Geradts	Gertrudis Hendrix
Joannes Geradts	d. 05-01-1765 o. 07-01-1765	Maasniel Maasniel	Joannes Hendrix	Anna Kessels
Gertrudis Geradts	d. 11-05-1766 o. 25-08-1772	Maasniel Melick	Joannes Smedts	Aldegondis Henderix
Arnoldus Gerradts	d. 06-08-1768 o. 17-07-1838	Melick Maasniel	Hermanus Hendrichs	Juditha Van der Muhlen
Thomas Geeraths	d. 29-04-1770 o. ?	Melick ?	Theodorus Henrix	Mechtildis Hommen
Jacobina Gerradts	d. 16-11-1771 o. 07-05-1848	Melick Maasniel	Mathias Hendricks	Aldegonda Dohmen
Thomas Gerraths	d. 12-10-1773 o. ?	Melick ?	Georg Cuppers	Aldegunda Henrichs
Leonardus Geradts	d. 08-12-1775 o. 16-01-1781	Maasniel Maasniel	Leonardus Henderix	Catharina Wolfs
Maria Christina Geradts	d. 24-12-1778 o. na 12-12-1808	Maasniel ?	Mathias Henderix	Gertrudis Biermans

In de tabel komt echter geen Antonius voor of iemand waarvan de voornaam verwant is aan Antonius. Zo kan bijvoorbeeld de naam Thomas duidelijk niet als een andere schrijfwijze van Antonius worden opgevat, al kunnen afkortingen Ton en Tom wellicht minder goed uit elkaar gehouden worden. We hebben dan ook een probleem, want Antonius is ongetwijfeld gedoopt, anders kon hij niet zomaar trouwen in de R.K. kerk te Dordrecht. Zijn doop moet welhaast zeker in Melick of omstreken hebben plaatsgevonden, maar er zal dan wel iets met de registratie zijn misgegaan.

Het kan natuurlijk ook zijn dat we ons gewoon vergist hebben. Antony hoort misschien helemaal niet thuis in het gezin Gieraerds/Hendriks ! Laten we daarom ook een blik werpen op een soortgelijke tabel, nu van de kinderen die uit het echtpaar Antony Geraets en Hermina Petronelle Pierlo zijn geboren:

Tabel II

Kinderen Geraets/Pierlo	doop/geb./overl Datum	Plaats	doopgetuige/aangever	doopgetuige/aangever
Joannes Henricus Geraets	d. 21-01-1804 o. ?	Dordrecht	Hermannus Geeraarts	Maria Geeraarts
Elisabeth Geraets	d. 26-12-1805 o. 1882	Dordrecht Hardenberg	Arnoldus Geeraarts	Joanna Pierlo
Theodora Geraets	d. 12-12-1808 o. 02-07-1875	Dordrecht Ommen	Matthijs Pirelo	Maria Christian Geeraarts
Maria Geraets	d. 04-12-1810 o. na 09-02-1856	Delfshaven	Leonardus Jansen	Elisabeth Van Velden
Adrianus Geraets	g. 30-03-1813 o. 27-08-1818	Delfshaven Rotterdam	Adrianus Offermans	Jan Derkes
Hermanus Frans Geraets	g. 25-05-1815 o. 06-07-1815	Rotterdam Rotterdam	Jan Keulemans	Jacob Leonard Roser
Theodorus Geraets	g. 27-07-1817 o. 1894	Rotterdam Gramsbergen	Jacob Leonard Roeser	Hendrik Hendriks

Er zijn 7 kinderen in dit gezin. Het lijkt er toch wel sterk op dat de kinderen Elisabeth en Hermanus Frans vernoemd zijn naar Hermanus Geraets en Elisabeth Hendriks. Dat is des te waarschijnlijker omdat de ouders van Hermina Petronella, te weten Hendrikus Pierlo en Theodora Sanders ook vernoemd lijken te zijn, gezien de namen van de kinderen Joannes Henricus en Theodora. Wat verder opvalt is dat onder de doopgetuigen diverse familieleden van Antony's kant lijken op te treden, zoals Hermannus Geeraarts, Maria Geeraarts, Arnoldus Geeraarts en Maria Christian Geeraarts. Het zijn zonder twijfel respectievelijk Antony's vader, zuster, broer en zuster; zie hiervoor ten overvloede tabel I. Eén en ander lijkt nu meer dan voldoende om met 100 % zekerheid vast te stellen dat Antony inderdaad in tabel I thuishoort, maar er desondanks niet staat.

In het overlijdensbericht van Antony (02-08-1842) lezen we dat hij 68 jaar oud was bij zijn overlijden. Als we dit voor waar aannemen dan zou hij geboren moeten zijn ergens in de periode 02-08-1773 tot 02-08-1774. Maar dat is problematisch, want volgens tabel I werd op 12-10-1773 zoon Thomas gedoopt, en tussen die doopdatum en 02-08-1774 zitten slechts 9 maanden en 21 dagen, en dat is tamelijk kort als je in die periode een Antonius geboren wil laten worden. Als we desondanks 9 maanden aanhouden als minimumperiode tussen 2 opeenvolgende geboortes, zou een geboorte van Antony eventueel hebben kunnen plaatsvinden tussen 12-07-1774 en 02-08-1774. Het ziet er echter wel naar uit dat we deze mogelijkheid dienen te verwerpen.

Maar, misschien is er een uitweg: de opgave van een leeftijd bij overlijden in aktes van de 19^e eeuw is soms onjuist. Een voorbeeld hiervan vinden we in de overlijdensakte nr. 117 Ommen Stad van 02-08-1857 van Antony's echtgenote Hermina Petronella Pierlo. Er staat in vermeld dat zij bij overlijden 85 jaar oud is, terwijl we op grond van haar doopvermelding zeker weten dat zij gedoopt is op 27-09-1772 in Kranenburg, Duitsland [7]. Haar geboortedatum zal op zijn hoogst twee weken vroeger zijn, zodat zij bij haar overlijden ongeveer 84 jaar en 11 maanden oud is, en dus geen 85.

Laten we daarom eens veronderstellen dat de leeftijdsopgave van 68 jaar bij Antony's overlijden, er 1 jaar naast zit; zodat hij misschien 67 of 69 jaar oud was bij overlijden. De kans dat die fout gemaakt is, is misschien wel klein, maar men kan nooit weten. Het zou wat dat gegeven betreft inhouden dat Antony's geboorte kan hebben plaatsgevonden ergens tussen 02-08-1772 en 02-08-1775, een periode van 3 jaar! De vraag is vervolgens of er dan wèl "ruimte" is in tabel I om Antony te kunnen plaatsen.

Een blik op tabel I leert ons dat er dan eventueel een plaats moet worden ingeruimd tussen het kinderpaar Jacobina/Thomas of tussen Thomas/Leonardus in. Tussen Jacobina en Thomas zitten 23 maanden; tussen Thomas en Leonardus 26 maanden. Als we nog steeds een minimumperiode van minstens 9 maanden in acht nemen zijn er zowel vóór als na de geboorte van de tweede Thomas mogelijkheden voor het "extra" kind Antony. Hij zou dan hetzij in de periode 16-08-1772 tot 12-01-1773 of in de periode 12-07-1774 tot 08-03-1775 geboren kunnen zijn. Die periodes zijn respectievelijk bijna 5 en bijna 8 maanden lang.

Nu hebben we ook nog de beschikking over meer leeftijdsopgaves van Antony. Er wordt namelijk bij een vijftal geboorte- en overlijdensaangiften van kinderen van Antony en Hermina Petronella in Rotterdam, steeds vermeld hoe oud Antony is [8]. Volgens die aktes zou Antony:

1) op 30-03-1813, bij de geb. van zoon Adrianus	40 jaar zijn; akte 31-03-1813
2) op 25-05-1815 bij de geb. van zoon Hermanus Frans	42 jaar zijn; akte 1815
3) op 06-07-1815 bij overl. van zoon Hermanus Frans	42 jaar zijn; akte 1815 nr. 200
4) op 27-07-1817 bij de geb. van zoon Theodorus	45 jaar zijn; akte 28-07-1817
5) op 27-08-1818, bij het overl. van zoon Adrianus	44 jaar zijn; akte 29-08-1818.

Helaas zijn die gegevens onderling niet consistent. Maar zelfs als ze wel consistent zouden zijn, zouden er nog steeds onjuiste leeftijdsopgaves tussen kunnen zitten. De kans echter dat alle 5 leeftijdsopgaven fout zijn is verwaarloosbaar klein! Als we er daarom vanuit gaan dat er *minstens één* goede leeftijdsopgave bij zit, en als we ze vervolgens toch alle 5 even serieus nemen, kan uit die 5 aktes worden geconcludeerd, door terug te rekenen, dat Antony in ieder geval geboren moet zijn in de periode 27-07-1771 tot 27-08-1774. Ook dat is dus weer een lange periode van ongeveer 3 jaar. Maar het is gelukkig wel zo dat deze periode ongeveer een jaar verschoven is ten opzichte van de eerdere 3-jarige periode 02-08-1772 tot 02-08-1775. Vergelijking van de 2 periodes levert dan ook een overlappende periode van slechts ongeveer twee jaar op, te weten 02-08-1772 tot 27-08-1774. Dit is de periode waarvan we zeker weten dat Antony erin geboren moet zijn.

We moeten nu kijken of dit consequenties heeft voor de twee korte periodes van 5 respectievelijk 8 maanden vóór en na de doop van Thomas die we hierboven hadden uitgerekend. Wat betreft de periode 16-08-1772 tot 12-01-1773 verandert er niets; de periode 12-07-1774 tot 08-03-1775 daarentegen krimpt in tot een aanzienlijk kortere periode 12-07-1774 tot 27-08-1774, met een lengte van niet meer dan 1,5 maand. We merken op dat die tweede periode zelfs tot nul reduceert als we de minimumperiode tussen geboortes op 10,5 maand zouden zetten. De eerste periode verdwijnt als we die minimumperiode op 11,5 maand zetten.

Resumerend kunnen we nu vaststellen:

- 1) Het is voor 100% zeker dat Antony een kind is van het echtpaar Hermanus Geraets en Elisabeth Hendriks.
- 2) Als deze Antony niet *onder een andere naam* in tabel I voorkomt, houdt dat in dat Elisabeth onder meer twee kinderen achter elkaar gekregen heeft met een tussenpoos van hooguit 11,5 maand. Een van die twee daarbij betrokken kinderen is Antony.
- 3) Als 2) van toepassing is dan zijn er van de 11 kinderen in dit gezin 10 R.K. gedoopt. Voor het kind Antony geldt echter dat hij niet gedoopt is, of dat zijn doop niet geregistreerd is, of dat de registratie is kwijtgeraakt.

Het zal duidelijk zijn dat er in beginsel aan 2) en 3) kan zijn voldaan. Echter, vooral 3) is hoogst twijfelachtig. De combinatie met 2) maakt het er niet beter op.

Er is nog een andere manier om tegen het geboorte/doopprobleem van Antony aan te kijken. In die optie heeft de doop van Antony wel degelijk plaatsgevonden, en wel op 12-10-1773 in Melick.

Die doop is ook geregistreerd, maar op een verkeerde manier:

de pastoor heeft zich bij het inschrijven van de doop namelijk vergist:

Melick 1773 Octb, - 12ma Thomas filius Hermanio Gerraths et Elisa Henricks Conj: Suscept: Georg Cuppers et Aldegunda Henrichs.

Hij heeft *Thomas* geschreven, terwijl het *Antonius* had moeten zijn. In deze optie komen we, behalve natuurlijk de aannahme zelf, geen verdere problemen tegen:

- a) de connectie met Antony's ouders, broers en zusters is hierboven al overduidelijk aangetoond,
- b) er is overeenstemming met Antony's leeftijd van 68 jaar bij zijn overlijden,
- c) van een eventuele *Thomas* die op deze wijze verdonkeremaand wordt, is nergens in de archieven een spoor te bekennen, dit in tegenstelling tot Antony die vele sporen nagelaten heeft!

We stellen dus als oplossing van het probleem dat Antony als zoon van Hermanus Geraets en Elisabeth Hendriks met de naam Antonius op 12-10-1773 gedoopt is in Melick. Deze doopnaam valt ook bij zijn huwelijk in Dordrecht. Na de doopplechtigheid heeft de pastoor ten onrechte de naam *Thomas* ingeschreven in het doopboek. Waarom heeft de pastoor die

vergissing gemaakt? Een mogelijke reden kan zijn (maar dit is speculeren), dat er een vóór- of nagesprek met de doopouders heeft plaatsgevonden waarbij de naam Thomas, de naam van de eerdere zoon, enkele malen is gevallen. Bij de latere inschrijving door de pastoor van de doop van Antonius is die naam Thomas bij hem blijven hangen, en een vergissing bij het inschrijven ligt zo maar voor de hand. Ondanks die vergissing in het DTB-boek is het als Thomas ingeschreven kind uiteraard gewoon als Antonius door het leven gegaan zonder dat iemand in de gaten had dat er in het doopboek een verkeerde voornaam staat. Naar dat doopboek heeft niemand meer omgekeken. Bij zijn huwelijk in Dordrecht heeft hij braaf en nietsvermoedend zijn doopnaam Antonius gebruikt.

Uiteraard is er een evidente manier om dit alternatief te ontcrachten, namelijk door een later levensteken van *Thomas* Geraets te ontdekken. We dienen wat dit betreft natuurlijk extra oplettend zijn, want we moeten rekening houden met zowel het mogelijke “opduiken” van de eerdere Thomas, gedoopt op 29-04-1770:

Melick 83.2, pag. 134:1770 apr. 29ma; Baptizatus est Thomas filius legitimus Hermanni geeraths et Elisabeth Henrix Conju. ex Maesniel Theodorus Henrix et Mechtildis Hommen.

als van de (volgens ons fictieve) *Thomas* gedoopt op 12-10-1773. Tot nu toe is geen van beide Thomassen elders in DTB-boeken of wat voor documenten dan ook aangetroffen, hoe hard we er ook naar gezocht hebben.

Dan ook nog dit: als er in een gezin tweemaal een Thomas voorkomt is het in de meeste gevallen zo dat de eerder geboren Thomas jong overleden is. Soms, als beide grootvaders toevallig Thomas heten ligt dat wel eens anders, maar dat is bij het gezin Geraets/Hendriks niet van toepassing. Het opvallende is nu dat in het gezin Geraets/Hendriks niet minder dan 4 kinderen jong blijken te zijn overleden. Het betreft de kinderen Joannes (1761-1763), Joannes (1765-1765), Gertrudis (1766-1772) en Leonardus (1775-1781), die respectievelijk 2, 0, 6 en 5 jaar oud zijn geworden, zie tabel I. Dat weten we allemaal omdat het goed gebruik was in Melick zowel als in Maasniel, om het overlijden van kinderen te registreren in de DTB-boeken. De familie Geraets werd kennelijk *minstens* vier keer met zo'n overlijden geconfronteerd. Men verwacht dan eigenlijk dat van de Thomas (gedoopt op 29-04-1770) *als verondersteld jong overledene* het overlijden ook staat opgetekend in de DTB-boeken, net zoals van zijn 3 overleden broers Joannes, Joannes, Leonardus en zijn zuster Gertrudis. Dat blijkt niet het geval te zijn, en het is dan ook erg waarschijnlijk dat de eerdere Thomas op 12-10-1773 nog gewoon in leven is. Maar als dat zo is, ligt het niet voor de hand om een nieuwe zoon bij diens doop ook de naam *Thomas* te geven. Aldus redenerend moet die nieuwe zoon dus wel een andere naam gekregen hebben, Antonius bijvoorbeeld. Dit ondersteunt onze alternatieve manier om tegen Antony's doop aan te kijken.

Dit alles overziend komen we tot het besluit dat het kind van Hermanus Geraets en Elisabeth Hendriks dat op 12-10-1773 gedoopt is, Antonius heet. Het eerdere uitvoerig beschreven alternatief is weliswaar in beginsel denkbaar, maar lijkt minder geloofwaardig.

Het is natuurlijk niet uit te sluiten dat er nieuwe gegevens opduiken die onze oplossing onder vuur nemen. Ter illustratie komen we hieronder met twee bronnen die eventueel een ander licht *zouden kunnen* werpen op de kwestie, en die we tot nu toe buiten beschouwing hebben gelaten:

We vinden in het Rijksarchief Assen [9] een vermelding waarin expliciet staat dat Antony Geraets op 29-10-1773 geboren is in de plaats Meeuwen (bij Roermond). Meeuwen is vermoedelijk een verbastering van Melick, want Meeuwen bij Roermond bestaat niet. Merum zou ook nog kunnen, het ressorteerde onder de parochie Herten, eveneens vlak bij Roermond. Doopboeken van die plaats bieden echter geen nieuwe aanknopingspunten. De opgegeven geboortedatum is aantoonbaar onjuist, het kan “fysiek” gewoon niet, gezien de iets eerdere doopdatum 12-10-1773 van een zoon (of die zoon nu *Thomas* heet of Antonius). Het jaartal en de maand kloppen verrassenderwijs wel. Het lijkt erop dat hier zowel de geboorteplaats als de geboortedatum verminkt zijn weergegeven. We hebben deze vermelding dan ook tot nu toe geen plaats gegeven in onze beschouwingen, omdat de datum dusdanig onjuist is dat hij noch in de ene noch in de andere optie past, en er zijn immers slechts twee opties denkbaar. Maar, nu is er ook een tweede bron die we nog niet verwerkt hebben:

Die tweede bron is een opzendbrief d.d. 08-10-1818 van de subcommissie Rotterdam, verzonden op 12-11-1818, gericht aan de Maatschappij van Weldadigheid, een brief waarin de komst van het gezin Geraets naar Frederiksoord wordt aangekondigd. Er staat het volgende [10]:

“Dan hebben wij een ander huisgezin thans aan u voor te stellen, zoo ons voorkomt niet minder geschikt, dan 't vorige; en volkomen gezind, om dien overstap te doen. Hetzelve bestaat uit: een man, genaamd, Anthonij Gerards, oud 45 jaar, geboore te Neuwen(?), bij Roermond, thans wonende alhier; van de Roomsche Catholieke godsdienst, suikerbakkersknegt, niet dan zedert twee jaren bedeeft, hebbende in zijn geboorteland, alle boerewerk verrigt en zeggende zaaijen, maaijen etc. te verstaan. een vrouw deszelvs huisvrouw, genaamd Hermina Petronella Pierloo oud 46 jaar, geboore te Kranenburg: beiden staande ter goeder naam en faam, de vrouw als goede en spaarzame huishoudster bekend, hebbende in haar geboorteland het vlas spinnen geëxecuteerd op 't kleine wiel. 5 kinderen Jan Hendrik oud 14 jaar geb. te Dordrecht den 21 jan. 1804 Elizabeth oud 13 jaaren geb. alsvoren den 25 decbr. 1805 Theodora oud 8 jaaren geb. te Delfshaven Maria ouderdom niet regt bekend geb. als voren Theodorus oud 1 jr. geb. alhier te Rotterdam den 27 aug. 1817. Wat de behoefte aangaat dezelve hebben een eige bed en toebehoren, dog zonder dekens. De man alléén een wisselhemd tot verschooning. Nog heeft de vrouw een korfbank theebossen en eenig winkelgereedschap, ovrig van haar vorig bedrijf, en 't welk zijn misschien in de colonie zouden kunnen voortzetten. Nog hebben zij in de lommert voor ruijm 20 gls aan waarde; immers zoo zij vernemen, daar voor aflosbaar.”

Los van diverse interessante details in deze brief vinden we in dit document wederom een leeftijdsopgave van Antony. Er wordt gesteld dat hij op 08-10-1818 de leeftijd van 45 jaar heeft en Hermina Petronella 46 jaar. Als we beide leeftijdsopgaves voor waar aannemen, zou dit wat Antony betreft betekenen dat hij tussen 08-10-1772 en 08-10-1773 geboren is.

Hermina Petronella zou tussen 08-10-1771 en 08-10-1772 geboren moeten zijn. Het laatste is zonder meer waar want zij is op 27-09-1772 gedoopt, en op 08-10-1772 is zij al minstens 1,5 week oud. Het gegeven dat Hermina Petronella ouder is dan Antony houdt vrijwel zeker in dat Antony na 27-09-1772 geboren moet zijn. Wij kwamen hierboven tot de voorlopige conclusie dat Antony op 12-10-1773 gedoopt zou moeten zijn. Dat klopt dus met het gegeven dat Antony jonger is dan Hermina Petronella.

Tevens is de doopdatum 12-10-1773 *nog net niet* strijdig met de einddatum 08-10-1773 die we op grond van deze nieuwe leeftijdsopgave voor Antony dienen te laten gelden, want hij kan best vier (of meer) dagen voor zijn doop op 12-10-1773 geboren zijn. Het moet echter gezegd worden dat deze opmerking, gezien het feit dat het hier om dagen gaat, niet erg stevig bijdraagt tot een verdere ondersteuning van Antony's doopdatum 12-10-1773.

Draagt de brief dan soms bij aan de ondersteuning van de andere optie?

Het antwoord is dat de uit de laatste overweging volgende mogelijke geboorteperiode voor Antony, van 08-10-1772 tot 08-10-1773, een duidelijke overlap heeft met de periode 16-08-1772 tot 12-01-1773 waarvan we eerder al hadden bewezen dat er een mogelijke geboorte van Antony in *had kunnen* plaatsvinden. Die overlapperperiode loopt namelijk van 08-10-1772 tot 12-01-1773. Een geboortedatum 29-10-1773 is hier duidelijk mee in strijd. De andere optie wordt dus niet ondersteund.

Maar, laten we eens advocaat van de duivel spelen en terugkijken naar de in het Rijksarchief Assen vermelde geboortedatum 29-10-1773 voor Antony. De gedachte komt op dat die laatste datum misschien een verschrijving zou kunnen zijn, en dat eigenlijk 29-10-1772 bedoeld werd, een jaar eerder dus. Er is immers meer veel meer onjuist in Antony's gegevens in Assen. We komen op die gedachte omdat die datum zo mooi past in de zojuist bepaalde overlapperperiode 08-10-1772 tot 12-01-1773. Kijken we dan bovendien nog even terug naar de 5 leeftijdsopgaves die we uit de Rotterdamse geboorte en overlijdensaktes haalden, dan passen de eerste 3 leeftijdsopgaves daarvan uitstekend bij een eventuele geboortedatum van 29-10-1772. Uiteraard kloppen de laatste twee Rotterdamse leeftijdsopgaves dan weer niet; en bovendien klopt de leeftijd 68 jaar bij Antony's overlijden dan ook niet want die zou dan 69 jaar moeten zijn.

Alles nog eens overziende houden we toch maar vast aan de eerder vastgestelde doopdatum 12-10-1773, omdat de argumenten daarvoor sterker zijn, maar de laatste twee bronnen illustreren dat er geen absolute zekerheid kan worden gegeven.

Wim van Haeringen

(wordt vervolgd in het decembernummer).

DE PIJN VAN EEN FAMILIEGEHEIM...

Als je in het verleden van je familie gaat graven loop je het risico “familiegeheimen” tegen te komen. Bijna elke familie kent wel een geschiedenis die onder tafel is geveegd. Vuile was wordt immers niet buiten gehangen. Maar dan komt de vraag, “waarom houden mensen iets geheim”? Het antwoord is vaak simpel. De waarheid kan heel confronterend of dramatische zijn en veel verdrietig of pijn oproepen, vooral als het allemaal nog niet zo lang geleden is. En in de meeste families geldt de regel dat je een ander spaart, dus wordt er gezwegen. Het voordeel daarvan is dat het gewone leven voortgang kan vinden. Nadeel is dat de zaak niet wordt opgelost en het onbewust wordt doorgegeven aan de volgende generatie.

Wat je tegenkomt is alles wat een mens “fout” kan doen. Mensen zwijgen over verhoudingen van hun vader of moeder vóór het huwelijk, over geheimen rond geld en schulden wordt niet gesproken, een voorvader was een vondeling, een moeder kreeg ongetrouwd drie kinderen van verschillende mannen, er was een enorme ruzie over een erfenis dat een hele generatie doorwoerde, bedrog, onzedig gedrag, ontslag, zelfmoord, waanzin, ziekten waar een taboe op rustte, verdachte sterfgevallen, misdaad, mislukkingen enz

Vaak zijn het verhalen uit een andere tijd met een andere moraal. Het vreemde is dan wel dat velen in de familie wel een vermoeden hebben, maar dat het onbesproken blijft. Soms zijn familiegeheimen voor de buitenwereld ook niet te begrijpen. Vanwege schaamte of veroordeeld te worden vertellen mensen daarom zelden het hele verhaal van het doen en laten van hen zelf of de familie.

Meestal is dat opzettelijk. De persoon in kwestie weet heel goed dat hij het hele verhaal niet vertelt, maar kan er toch niet toe komen om dat alsnog te doen. De waarheid over jezelf of familie kennen is één ding, de waarheid daarover tegen iemand anders uitspreken een heel ander. Want wat je gezegd hebt, ben je kwijt, daar heb je geen controle meer over. Anderen kunnen daarover denken of er mee doen wat ze willen.

Maar het weglaten van belangrijke informatie kan ook minder opzettelijk gebeuren. Zeker als het om iets verwijtbaars gaat, zijn mensen geneigd om voor zichzelf versies over het gebeuren te maken, die hun zelfbeeld zoveel mogelijk intact laat. Dit kan door feiten en gedragingen te verdraaien of juist zaken toe te voegen. En als ze die versies maar vaak genoeg voor zichzelf en anderen herhalen, krijgen ze op den duur de status van waarheid. Waarheid wordt dan wat je wilt geloven.

En dan is er de mogelijkheid dat cruciale brokstukken informatie niet worden verteld omdat ze voor het bewustzijn niet meer toegankelijk zijn, verdrongen zijn. Er wordt dan niets opzettelijk weggelaten noch toegevoegd.

De conclusie uit dit alles is, dat als iemand herhaaldelijk hetzelfde verhaal vertelt, dit geen enige garantie biedt voor het boven tafel komen van de waarheid. Maar misschien zijn er dan nog mogelijke controleerbare zaken te achterhalen.

Om dat weer te vermijden worden en werden documenten, brieven, dagboeken enz. vaak vernietigd. Geheim blijft geheim, wat niet weet, wat niet deert. Men deed er eenvoudig het zwijgen toe als er bepaalde kwesties aan de orde kwamen. Dat worden zwarte gaten in het collectief geheugen van een hele familie en daarom hebben kinderen vaak geen goed beeld van wie hun ouders werkelijk waren, hun persoonlijkheid, hun dromen, verlangens, angsten en spijt. Het kan schokkend zijn dat kinderen met terugkerende kracht het vertrouwde beeld van hun vaders en moeders moeten bijstellen. Natuurlijk kan het beeld ook flatteuzer worden dan het was.

Het “mooie” van familiegeheimen echter is, dat naarmate de tijd verstrijkt, die geheimen wat minder zwaar worden, omdat tijden en opvattingen veranderen. Vaak zie je dat de derde generatie het taboe pas kan doorbreken. Voor hen telt het, dat opa liefdevol en betrokken is en niet wat hij heeft uitgespookt in het verleden.

Na een of twee generaties zou die informatie “goud” waard zijn voor genealogen, omdat daarmee achteraf bepaalde familieverbanden beter verklaard kunnen worden.

Als je echter als onderzoeker morrelt aan een verzwegen geschiedenis, moet je het wel voorzichtig doen. Het kan zijn dat zwijgers na lange tijd beginnen te praten. Dat kan ze opluchting geven. Maar soms ook niet. Mensen hebben recht op hun geheim en soms moet je iemands overlevingsmechanisme met rust laten. Het is dan hun verdedigingsmechanisme geworden. Want iets geheim houden is een methode om de pijn niet te voelen. Soms is het om de eigen rol te verzwijgen en gaan familiegeheimen mee het graf in.

In een oud schriftje van mijn vader vond ik het onderstaande gedichtje, ter gelegenheid van zijn bruiloft. Het gedichtje loopt dus al vooruit op mogelijke “familiegeheimen”.

De Doofpot

*Bruidspaar veel werd u geschonken, maar zoo als dit toch niet
het is een talisman voor het leven, en een bergplaats voor het verdriet.*

*Voor flanelle broek en hemden, zocht gij gewis een linnenkast
maar een voorwerp als ik hier heb, het is zeldzaam geloof het vast.*

*Vroeger was het in de mode, het was een sieraad aan de haard
en daar ging in al wat weg moest, voor een ander oog bewaard.*

*Zou men dit nu nog gebruiken, dan zou zeker menig echt,
zalig in de eerste liefde, trouw aan den eed eens afgelegd.*

*Bruidegom zou wel wenschen, dat dit overbodig was,
maar zulk een stoute wensch te koesteren, het ware warempel al te kras.*

*Want al lacht U alles tegen, het is niet altijd zonneshijn,
want al spoedig kan het waaien, al is het dan maar een onweersbui.*

*Mocht u zoo een bui naderen, neem dan gauw mijn talisman
Wil daar het onweer in verbergen, en geen schepsel weet er van.*

*Hou mijn talisman in eere, want treft u soms zoo een lot,
neemt dan wind en onweersbuien, berg het in deze pot.*

*Ik heb een kleintje maar gegeven, want een groote onweersbui,
gun ik niet aan oude menschen, veel minder nog aan jonge lui.*

*Toon hem op uw gouden bruiloft, met den zelfde goede geest,
en vertel aan kind en vriend, de doofpot is steeds leeg geweest.*

Nawoord:

Een aantal publicaties over het onderwerp “Familiegeheimen” in de diverse media heb ik in bovenstaand artikel samengevat.

Daarbij heb ik mijn eigen ervaringen toegevoegd zodat het naar ik hoop, een goed inzicht in welke factoren zo al een rol kunnen spelen bij dit onderwerp

Ad Wijnen

“HOEZO, MIJN OPA IS NIET OUD GENOEG?”

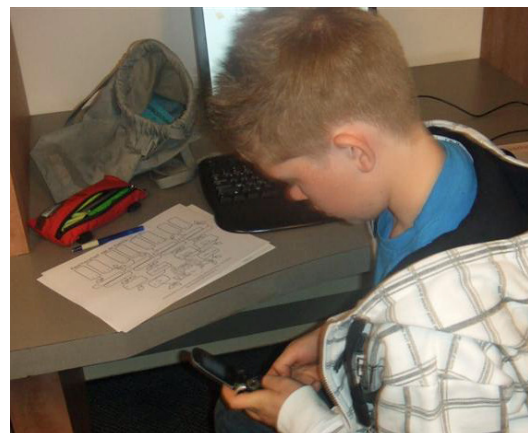
(geciteerd uit het kwartaalblad “in perspectief” van het Sondervick College, aangevuld met eigen informatie)

Drie klassen uit VWO-2 en 2 brugklassen hebben een workshop Stamboomonderzoek gevolgd in de bibliotheek van Veldhoven.

De workshop werd gegeven door de Nederlandse Genealogische Vereniging, Kempen en Peelland NGV en Hobby Computer Club Zuid Oost Brabant (HCC). Door de mix van theorie en praktijk verveelden de leerlingen zich geen moment. Enthousiast werden de opdrachten afgewerkt. De NGV gaf inzicht in hoe je aan een stamboom kunt beginnen en behandelde zowel oude doop- trouw- en begraafboeken, als nieuwe informatiebronnen, zoals Internet. Ze lieten zien dat je via de website van Genlias geboorte- trouw- en overlijdensdata van personen kunt opzoeken.

Alle leerlingen kregen een zogenaamde kwartierstaat uitgereikt waarop men de namen van ouders, grootouders, enz. in kon vullen. Een aantal leerlingen had de namen van hun ouders en grootouders al meegenomen om meteen een goede start te kunnen maken met het onderzoek! Helaas, omdat de oma's en opa's van deze jongeren nog hartstikke jong zijn, stonden ze nog niet in de archieven van Genlias! Geen punt, iedereen heeft tegenwoordig een mobieltje bij zich, dus werd er druk contact opgenomen met de informatiebron zelf: de opa's en oma's!

Henriëtte Hardeman, Ad Wijnen, Jan Boerdijk en Ad van Run

Opa, “wie is de opa van jouw opa” ?

Workshop stamboomonderzoek
bibliotheek Veldhoven
(Foto: Lia Verheijen)

LEDEN STELLEN ZICH VOOR

H. Willems - Geleen herman@willems.cc 046-4746745
De heer Herman Willems oud 57 jaar, houdt zich ruim twee jaar bezig met genealogie. Hiervoor is hij op zoek naar de families Geerts en Soontjens uit de Kempen met name uit de plaatsen Bladel en Mierlo. In Geleen en omstreken zoekt hij de familie Willems en in Oost-Pruisen de familie Gehrman.

Voor gegevens bezoekt dhr. Willems het archief en de bibliotheek en geven kranten, het internet en overige publicaties de nodige informatie. Over de vorm waarin hij zijn gegevens wil samenstellen, zoals parenteel en kwartierstaat, heeft hij nog niet expliciet nagedacht. Het is nu nog zoveel mogelijk gegevens verzamelen over zoveel mogelijk personen.

Voor het verwerken van deze gegevens maakt dhr. Willems gebruik van het programma Aldfaer.

Voor het bezoeken van onze afdelingsavonden, liggen Geleen en Eindhoven iets te ver uit elkaar. Wel hoopt hij op ondersteuning vanuit de afdeling en wil hij zelf ook behulpzaam zijn voor anderen. Onderwerpen waarover hij graag iets meer zou willen weten zijn: de Franse tijd, het zoeken naar gegevens in België en over de Hugenoten. Wie van onze leden kan hierover iets vertellen of tips geven, al dan niet via publicatie ons K&P blad!

Andere hobby's van Herman Willems zijn lezen, wandelen, fietsen, de regional geschiedenis, talen, fotografie en modelbouw.

R.H.J. Smeets - Valkenswaard genealogie@reiniersmeets.nl 040-2030348
Al ruim dertig jaar is dhr. Smeets, oud 47 jaar en van beroep notaris, op zoek naar zijn voorouders. Hij is bezig met het samenstellen van een kwartierstaat van hemzelf en zijn echtgenote en de daaraan gerelateerde personen. Dat betekent dat zijn verzameling gegevens zich voornamelijk uitstrekt in de breedte met zoals hij het noemt, af en toe een uitstapje in de diepte.

De computer, een van zijn andere hobby's, gebruikt dhr. Smeets voor het verwerken van zijn gegevens. Hij maakt daarvoor gebruik van de programma's Genbox en Gensdata Pro, maar heeft het accent verlegd naar Haza-21.

Van zijn lidmaatschap van onze vereniging verwacht dhr. Smeets te komen tot uitwisseling van ideeën en ervaringen. Andere hobby's, naast de reeds genoemde computer hobby, zijn muziek en geschiedenis.

J. Poll - Eindhoven jaappoll@zonnet.nl 040-2411263
Na langere tijd maar wat gefröbeld te hebben, vindt Jaap Poll dat hij de laatste twee-en-een half jaar pas echt bezig is met genealogie. Dat fröbelen, zo legt hij uit, bestond uit het op orde brengen van een hoeveelheid gegevens over de familie Poll die in 1941 in Groningen in familie bezit kwamen

Dhr. Poll, 71 jaar, gewezen "Standardization Officer", zoekt de families Pol(l) in Groningen, Büchli in Groningen, Noord-Brabant en Zwitserland, recent de fam. Van der Heijden in NB en Gelderland en de fam. Cools in NB en België.

De gegevens welke hij tot dusver gevonden heeft komen uit archieven en van Genlias. Met andere internet bronnen heeft dhr. Poll nog weinig ervaring. Voor de verwerking van alle informatie maakt dhr. Poll gebruik van het programma Aldfaer.

Zijn zoektocht gaat voornamelijk naar de verste voorouder, dus in de diepte. Jaap Poll heeft al eens iets gepubliceerd als aanvulling over de Büchli's in Groningen. Heel bijzonder vond hij wel de ontdekking van een tweede huwelijk van een voorouder Büchli dat in de familie niet bekend was.

De afdelingsavonden worden door hem bezocht om hulp te krijgen bij de problemen die hij tegenkomt, maar ook voor de gezelligheid.

Ger Kleinbergen

VOOR U GELEZEN:

Afdelingsbladen:

Gens Propria, afd. Kennemerland, juni 2008

- Bijnama, Bienema in Herenveen, door Mabo.
- Een brandweer oefening (1825), door Nico Woortman

Gepermeteerd, afdeling Den Bosch en Tilburg, juni 2008

- Korte geschiedenis van 's Gravenmoer, door Sjef Trommelen.
- 'De Spin' op het Web, de familie Van Delft uit Waalwijk, door R.J. van der Drift.
- Kwartierstaat Marinus van den Akker (4), door Rinus van den Akker.

Hollands Noorderkwartier, juni 2008

- Genealogie Krentebol, door Gré Kramer-Koelman.
- Kwartierstaat Vethaal - Koelemeij, door J.J. Vethaak.

Koggenland, afd. Oostelijk West-Friesland, Juli 2008

- Fragmentgenealogie Spruit (II), door Marry Luken-Sluis.
- Het Waalse Dragonderregiment de Mattha, door Wim Zevenboom.

Ons Erfgoed, mei-juni 2008

- Kwartierstaat Jansen, Klooster, Lubbinge.

Rijnland, juni 2008

- Voorschotense Trijntje in 1741 door haar man achter slot en grendel geplaatst,
 - door, F.J.A.M. van der Helm.
- Notarieel Leiden gedigitaliseerd, door Hans Endhoven.

Twente Genalogisch, mei 2008

- Wonen, werken en recreatie rondom de grote Markt in Oldenzaal van 1800 tot 2000,
 - door Toni Ankone.
- Desertie in 1819, door Jan oude Munnink.
- Boedelverkoop in 1877, door Jan oude Munnink

West Noord-Brabant, 2008/2

- Fragment Verbey, door drs. Fr. Buys.
- Kwartierstaat Maria Corn. (Marie) van Geel.
- Breda hoe een boerendorp stad werd (2), door Ad van Meer.
- Matriarchale lijn van Angelina Johanna Dingena Schoones, door Truus Goverde.

IJsseldelta, juni 2008

- De familie Tibout uit Zwolle en hun trotseerloodjes, door Peter Klunder

11 en 30, Afdeling Friesland, juli 2008

- Criminelen uit Friesland en Groningen, door Antonia Veldhuis.
- Wie was Wybet Minnes (ca. 1520-1612)?, door Anje G. Bousema-Valkema
- Matriarchale stamreeksen:
 - Hendrika Wilhelmina Visser, door Age Stikma.
 - Lucia Romelia van Teyens, door Nico van der Woude.
 - Elisabeth (Lys) Reinsma, door dhr. A. van Koppen.
 - Hinke de Vries, door dhr. A. van Koppen.
 - Ida Johanna van Bekkum, door Ida van Bekkum.
 - Gerbrigje de Boer, door Jeroen Hofstra.
 - Ankje Spoelstra, door Anneke Vlasblom-van Maanen
 - Annechien Spoelstra, Anneke Vlasblom-van Maanen

1340, Afdeling Rotterdam en Omstreken, zomer 2008

- Rijnvaart-patenten (voor schippers) te Rotterdam, door E.R. van Dooremalen.
- Feijenoord, een geschiedenis van een Rotterdams eiland, door Roelof Vennik

Deze tijdschriften en nog vele andere, liggen elke afdelingsavond ter inzage / te leen. Dhr. Hans Schippers zal u hierover graag informeren.

G. Kleinbergen.

Klas van het
'Sondervick College'
krijgt genealogieles

Workshop stamboomonderzoek
bibliotheek Veldhoven
(Foto: Lia Verheijen)

BIBLIOTHEEK: AANWINSTEN BOEKEN

Staatsvormend geweld

Overleven aan de frontlinies in de meierij van Den Bosch, 1572-1629

Auteur: L. Adriaenssen

In dit boek wordt het onderzoek naar de overlevingsstrategieën van de plattelandsbevolking in de frontgebieden tijdens de Opstand (tegen het Spaanse gezag) beschreven.

Plaats van handeling is de meierij van Den Bosch. Het is de eeuw waarin de Nederlanden zich losmaakten van de Spaanse kroon. Tegen de achtergrond van het wordingsproces van de Nederlandse staat wordt de sociale, economische en politieke geschiedenis van het platteland geschetst. Het oorlogsgeweld bepaalde in de frontgebieden het dagelijks leven. Waar geweld werd uitgeoefend, week het recht voor moord, foltering, gevangenschap, roof, verkrachting, vernietiging, vernedering en corruptie door alle oorlogspartijen.

Decennialang werd de meierij geteisterd door het oorlogsgeweld, dat de rebellerende gewesten vroeg in de Opstand hadden weten terug te dringen naar de Maas- en IJssel-linies. De schade was immens. De bevolking van de regio had niets te winnen bij de oorlog; het waren de Hollandse kooplieden die er baat bij hadden, onder meer doordat zij de Spanjaarden en Portugezen konden verdringen uit de Indië in Azië en Amerika. De uiteindelijke bevrijding van de Spaanse overheersing luidde voor de meierij een periode in van culturele, politieke en economische achterstelling, die anderhalve eeuw duurde.

De oorlogvoerende staten gedroegen zich jegens de plattelandsbevolking als misdaadorganisaties. Onder meer wordt onderzocht of de ontvolking van de meierij tot 30 procent aan het einde van de zestiende eeuw kan worden aangemerkt als genocide. Een ander thema is de ontwikkeling van de lakennijverheid die gezien de omstandigheden tot een verbazingwekkend resultaat leidde. En de Staatse bezettingsbureaucratie in de meierij zou een voorbereiding blijken te zijn op een versterking van de staatsmacht, met name op fiscaal en bestuurlijk gebied.

Dameslijnen - 90 Utrechtse matrilineaire stamreeksen

Auteurs: A. Hajenius, M. Noortholt, H. Vermaat en W. van Zon

Van oudsher heeft de genealogie een uitgesproken voorkeur voor de mannelijke lijn.

Dat heeft te maken met de oorsprong van deze hulpwetenschap. Voordat het vak als zodanig tot ontwikkeling kwam, hielden aristocraten en degenen die in hun dienst waren zich bezig met het opstellen van voorouderlijsten, stambomen en dergelijke. Zeker in de middeleeuwen, maar ook in de vroeg-moderne tijd was dat geen vrijblijvende kwestie.

Aan het geslacht ontleende men prestige, maar vooral ook rechten, aanspraken en titels.

In een periode waarin standsongelijkheid de maatschappij nog beheerste, was bloedverwantschap één van de factoren die de status van elk individu bepaalde.

Aangezien in de westerse cultuur de meeste rechten, aanspraken en titels via de mannelijke lijn vererfd, is het logisch dat de oudste genealogen bijna automatisch die lijn in hun onderzoek centraal stelden.

Vanaf de Franse tijd verdwenen de rechten die men aan afstamming kon ontleen. Het prestige van oude geslachten, soms het begeerde prestige van families die op weinig voorouderlijk aanzien konden bogen, bleef een stimulans voor genealogisch onderzoek. Daarmee werd automatisch het patrilineaire accent gehandhaafd. In onze tijd begint het onderzoeksterrein van de genealoog zich te verbreden. Het gaat niet meer alleen om het aanzien van een geslacht. Steeds meer wordt de geschiedkundige nieuwsgierigheid naar de eigen familie(s) benadrukt. En omdat de moderne mens zich evenzeer interesseert in moeders, grootmoeders enz. als in hun mannelijke partners, ligt het voor de hand dat de moderne genealogie zich ook om hen is gaan bekommeren.

Jaarboek Centraal Bureau voor Genealogie 2007 - Deel 61 **Thema: Veranderende levens - Nederlandse families na 1850**

Rond het midden van de negentiende eeuw vertoonde ons land nog het karakter van een statische standenmaatschappij, waarin individuele levens goeddeels door traditie en afkomst werden bepaald. Na 1850 raakte de Nederlandse samenleving echter in een stroomversnelling. De industrialisatie, de aanleg van een moderne infrastructuur en de introductie van nieuwe communicatiemiddelen maakten dat de wereld een ander aanzien kreeg. Ook de oude maatschappelijke structuur en gezagsverhoudingen veranderde. Omstreeks 1970 hadden de ontzuiling, democratisering, nieuwe welvaart en seksuele revolutie het karakter van de Nederlandse samenleving grondig gewijzigd.

‘Veranderende levens’ wil in een reeks familiegeschiedenissen laten zien hoe deze wording van het ‘moderne’ Nederland tussen 1850 en 2000 in het familieleven gestalte kreeg.

In een inleiding geeft Pieter Stokvis het mentale en maatschappelijke kader aan waarbinnen dit veranderingsproces zich voltrok. Hij stelt dat in de loop van de twintigste eeuw het opleidingsbewustzijn de rol van het standsbesef overnam, dat de rol van religie in dezelfde periode steeds geringer werd en dat in de jaren zestig het negentiende-eeuwse ‘burgerlijke’ gezinsmodel met kostwinner, afhankelijke huisvrouw en onderdanige kinderen in onbruik raakte. De strenge puriteinse moraal, door Stokvis de ‘Grote Preutsheid’ genoemd, verschrompelde, mede door introductie van de pil. Huwelijken werden een persoonlijke aangelegenheid, wat zich onder meer uitte in het in onbruik raken van verlovingsen en het officieel voorstellen van de nieuwe partner aan familie, vrienden of kennissen.

Na deze inleidende bijdrage worden zeven families in de periode 1850-2000 beschreven, waarbij iedere familie een bepaald milieu vertegenwoordigt.

Co van het Groenewoud

CURSUSPROGRAMMA RHC-EINDHOVEN 2008-2009

De onderstaande cursussen worden gegeven in het RHCe, Raiffeisenstraat 18, Eindhoven. Aanmelden en informatie: 040-264 99 40 of info@rhc-eindhoven.nl

Cursus huizenonderzoek voor gevorderden

Deze cursus is een vervolg op de cursus die voorjaar 2007 door het RHCe is verzorgd. Daarin hebben de cursisten ontdekt welk informatiemateriaal bij het RHCe geschikt is om de geschiedenis van een gebouw te achterhalen. Het betrof toen bronnen uit de negentiende en twintigste eeuw. In de cursus voor gevorderden komen oudere bronnen, die iets over een huis vertellen, aan de orde. Daarom staat inschrijving voor deze cursus open voor diegenen die de beginnerscursus hebben gevolgd of door onderzoek voldoende kennis van de negentiende- en twintigste-eeuwse bronnen hebben opgedaan. Is dit niet op u van toepassing, maar wilt u wel weten hoe u de geschiedenis van uw huis kunt achterhalen, dan hebt u de mogelijkheid om voorjaar 2009 aan onze beginnerscursus Huizenonderzoek deel te nemen. De cursus is op dinsdagavond van 19.30-21.30 uur.

Data: 4, 11, 18 en 25 november 2008.

Kosten: € 40,00

Cursus oud-schrift voor beginners.

Handgeschreven teksten van vóór 1800 zijn vaak moeilijk te lezen. Men gebruikte een ander soort schrift dan tegenwoordig en ook de afkortingstekens zijn soms moeilijk te ontcijferen. Voor wie geïnteresseerd is in de ontwikkeling van ons handschrift en zelf oude teksten wil leren lezen, is deze cursus.

De cursussen is op woensdagmiddag van 14.00-16.00 uur.

Data: 12, 19, 26 november 3, 10 en 17 december 2008.

14, 21 en 28 januari en 4 februari 2009.

10 lessen € 70,00

Cursus historisch onderzoek voor beginners.

Bent u geïnteresseerd in geschiedenis? Bent u altijd al nieuwsgierig geweest naar het verhaal is achter die ene persoon of gebeurtenis, of bijvoorbeeld naar de armenzorg of het onderwijs in het verleden? Wilt u hier zelf mee aan de slag, maar weet u nog niet hoe u moet beginnen? In de cursus wordt aan de hand van een aantal concrete voorbeelden ingegaan op zaken als het afbakenen van een onderwerp, eerste oriëntatie via literatuur en internet en het opzoeken van gegevens in archieven. Er wordt veel geoefend.

De cursus is op dinsdagavond van 19.30-21.30 uur.

Data: 18, 25 november, 2 en 9 december 2008

Kosten: € 40,00

Cursus stamboomonderzoek voor beginners.

U bent nieuwsgierig, wie uw voorouders zijn, waar ze vandaan komen of welk beroep ze hebben gehad, maar u weet niet hoe dit aan te pakken?

Tijdens de cursus *Stamboomonderzoek voor beginners* wordt u bijgebracht waar u dit soort informatie over uw (verre) voorouders op kunt zoeken. U maakt o.a. kennis met de 19^e en 20^e eeuwse bevolkingadministratie, de 17^e en 18^e eeuwse kerkelijke registers en natuurlijk de mogelijkheden van het internet.

Een geheel nieuw aspect van het genealogisch onderzoek wordt gevormd door dna-onderzoek. Wat kunnen beide onderzoeksterreinen voor elkaar betekenen?

Dhr. A. van Gestel, zal in les 5 een lezing verzorgen over dit interessante onderwerp, getiteld: *De DNA-route in de genealogie*.

Interesse?

Meldt u aan of vraag vooraf informatie aan bij: j.suijkerbuijk@rhc-eindhoven.nl

De cursus wordt modulair gegeven. Het is dus ook mogelijk in te schrijven voor een of meer modules. De cursus wordt gegeven op woensdagavond van 19.30-21.30 uur in het RHCe in de Raiffeissenstraat 18 te Eindhoven.

Kosten € 10,00 per les, passe-partout voor alle lessen € 40,00

14-01-2009	algemene informatie genealogisch onderzoek
21-01-2009	burgelijke stand en bevolkingsregisters
28-01-2009	doop-trouw- en begraafregisters
04-02-2009	schepenbank en notariale archieven
11-02-2009	op verzoek/ stamboomonderzoek en DNA (A. van Gestel)

Cursus huizenonderzoek voor starters

Wilt u meer weten over de geschiedenis van uw eigen huis of van een ander pand dat uw interesse heeft? Het RHCe beschikt over veel historische informatie, die u bij het zoeken naar de geschiedenis van het huis van pas kan komen. Om u wegwijs te maken in de bruikbare bronnen organiseert het RHCe een cursus Huizenonderzoek waarin de 19^e en 20^e eeuwse bronnen belicht worden.

De cursus is op dinsdagavond van 19.30 uur-21.00 uur.

Data: 3, 10, 17 februari en 3 en 10 maart 2009.

Kosten: € 40,00

Cultuurhistorie in landschap

Deze cursus over het landschap in Helmond wordt in samenwerking met het IVN-Helmond door het RHCe verzorgd. Tijdens de eerste twee cursusavonden wordt het ontstaan van landschappen en de rol van de mens in de landschapsvorming bekeken. In de drie volgende avonden wordt de cultuurhistorie in De Warande, rondom Croy, in Brandevoort en op Binderen ontdekt. Tijdens de slotavond kunnen de cursisten in de publieksruimte TOEN van het RHCe aan de slag met origineel materiaal om antwoorden te vinden op hun vragen over landschap. Twee wandelingen, rondom Croy en door Brandevoort, maken de cursus compleet.

De 6 cursusavonden van 20.00-22.00 uur zijn op maandag:

1, 8, 15, 22 en 29 september en 6 oktober.

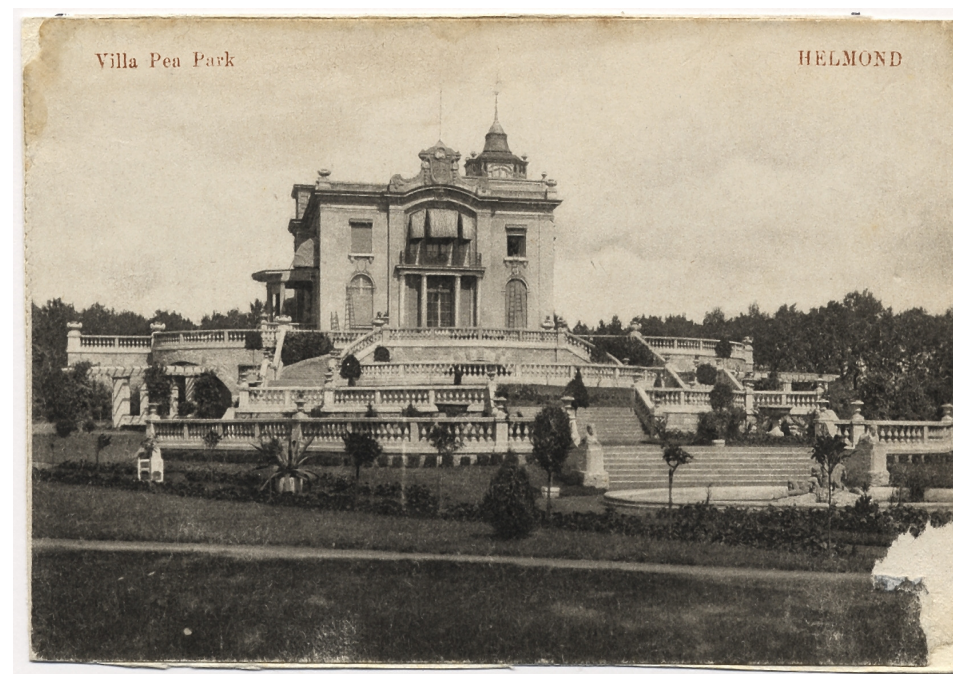
De wandelingen zijn op de zaterdagen 20 september en 11 oktober van 10.00-12.00 uur.

Locatie: IVN-gebouw De Klis, Postelstraat 31, Helmond (cursusavonden 1-5),

RHCe, Raiffeissenstraat 18, Eindhoven (cursusavond 6).

Kosten € 60,00 voor leden IVN € 50,00

Informatie en inschrijven: IVN-Helmond, Setty Vos, 0492-545649, setty_vos@hotmail.com

Villa Pea-park in De Warande (Collectie RHCe)

AVONDOPENSTELLING REGIONAAL HISTORISCH CENTRUM EINDHOVEN

Met ingang van september 2008 komt de avondopenstelling op woensdag te vervallen.

HET GEVLEUGELDE WOORD: OP ZOEK NAAR HET VERLEDEN VAN NEDERLAND.

Naar aanleiding van zijn meest recente publicatie **Het gevleugelde woord** neemt Herman Pleij ons mee naar de late middeleeuwen. De literatuur is in de vijftiende eeuw volwassen geworden en gaat over alles wat mensen opwindt: liefde, hiernamaals, huwelijk, erotiek en misstanden in de kerk. Wat vond men een goed verhaal in deze tijd? Herman Pleij was tot voor kort hoogleraar historische Nederlandse Letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam. In de jaren negentig werd hij tijdens de presentatie van de televisieserie **Sprekend over de Middeleeuwen** bij het grote publiek als een boeiende spreker bekend.

Deze lezing is een eerste in een reeks die het RHCe en de openbare bibliotheken in de regio samen organiseren naar aanleiding van de televisieserie **Het Verleden van Nederland**.

TOEN, Regionaal Historisch Centrum Eindhoven, Raiffeissenstraat 18 (zijstraat Vestdijk-Dommelstraat), Eindhoven, info@rhc-eindhoven.nl, tel. 040-264 99 67

Woensdagavond 15 oktober 20.00-22.00, inloop vanaf 19.30 uur.

Entree: € 6,00, leden Bibliotheek € 5,00

Het verleden van Nederland in zeven ontmoetingen

Datum: wo 15 oktober **Tijd:** 20.00-22.00u
Locatie: **Regionaal Historisch Centrum Eindhoven**
Titel: Het Gevleugelde woord
Spreker: Herman Pleij

Datum: di 28 oktober **Tijd:** 20.00-22.00u
Locatie: **Bibliotheek Dommeldal**, vestiging Geldrop
Titel: Religie in de periode 1500-1619
Spreker: Thomas van der Dunk

Datum: zo 9 nov **Tijd:** 14.00-16.00u
Locatie: **Bibliotheek Veldhoven**
Titel: Nederland in de gouden eeuw aan de hand van schilderijen en kunstwerken
Spreker: Nelleke Noordervliet

Datum: di 11 nov **Tijd:** 20.00-22.00u
Locatie: **Bibliotheek Dommeldal**, vestiging Son en Breugel
Titel: Slavernij
Spreker: Frank Dragtenstein

Datum: di 18 november **Tijd:** 20.00-22.00u
Locatie: **Bibliotheek Best**
Titel: Philips, gloeilampenfabriek in het zuiden des lands; ontstaan en invloed
Spreker: Marcel Metze

Datum: di 25 november **Tijd:** 20.00-22.00u
Locatie: **Bibliotheek Dommeldal**, vestiging Nuenen
Titel: Verzuiling en Oorlog
Spreker: Judith Koelemeijer

Datum: di 2 december **Tijd:** 20.00-22.00u
Locatie: **Bibliotheek Dommeldal**, vestiging Mierlo
Titel: Globalisering
Spreker: Maarten van Rossem

LEDEN HELPEN LEDEN!

Op onze afdelingsbijeenkomsten in 't Trefpunt is er van 19.30 tot 20.00 uur, voorafgaande aan de lezing, in de pauze en na afloop om 22.00 uur gelegenheid om:

Tijdschriften van zusterorganisaties e.d. te lenen: contactpersoon **Hans Schippers**.

Contactdienst te raadplegen: het NGV-bestand met opgaven van onderzoek aan families
CALs: **Wim van Stek**.

De bibliotheek te raadplegen en om CD roms en boeken te lenen:
contactpersonen **Lisette van Corven** en **Co van het Groenewoud**.

Vragen te stellen aan mede NGV leden over genealogie, oud schrift, internet, etc etc. bij de Help-Desk: contactpersonen **Ad Wijnen** en **Henriëtte Hardeman**.

Wilt u naar een afdelingsbijeenkomst en heeft u geen vervoer of wilt u juist mensen meenemen, neem dan vrijblijvend contact op met **Henriëtte Hardeman**.

Wilt u hulp bij archief onderzoek, neem dan contact op met **Toon van Gestel**, hij is regelmatig in het RHCe te vinden.

Wilt u gezamenlijk naar een archief ergens in Nederland, doe dan een oproep via het forum van de website: **<http://kempenenpeelland.ngv.nl>**. Dit kunt u zelf doen.

Heeft u goede ideeën, leuke websites, leuke programma's, vragen en suggesties etc? meldt dit aan **bestuursleden**.

Kijk voor actuele informatie regelmatig op onze website:
<http://kempenenpeelland.ngv.nl>

Samenwerking met HCC

De afdeling Kempen- en Peelland werkt samen met gebruikersgroep Genealogie van de HCC!ZOB.

Als NGV-lid bent u dan ook welkom op bijeenkomsten van de HCC.

In Eindhoven in gemeenschapshuis 't Slot, Kastelenplein 167 bent u welkom: elke 3de zaterdag van de maand: inloopmiddag van 13.00-17.00
elke 1ste maandagavond voor een themabijeenkomst

en in Helmond in wijkcentrum 't Patronaat, Haagstraat 40:
elke 2de maandag van de maand: vrije inloop.

Zie: <http://zo-brabant.hcc.nl>

ONZE VRAAG:

Een nieuw bestuurslid (zie blz. 95 decemberrnr. 2007)

Deze wordt belast met contacten naar buiten (Heemkunde kringen, archieven etc.)

Inlichtingen Toon van Gestel.

Kwartierstaten, Moederslijnen en Schakels

Ons Mededelingenblad publiceert het liefst kwartierstaten (over 5 generaties) in tabelvorm. De jongste in de familie als probandus heeft daarbij onze voorkeur. Daarnaast plaatsen wij graag moederslijnen en schakels. Onder een schakel verstaan wij in het algemeen de afstammingslijnen van 2 onzer leden van een gemeenschappelijke voorouder.

Alle kopij toezenden naar en nadere inlichtingen bij

Henk Unij.

Genealogische gegevens op de website

Vanuit heel de wereld wordt onze website bezocht. Daarvoor stellen wij genealogische gegevens ter beschikking. Althans: dat is de bedoeling. Elke maand komen er nieuwe. Dat kunnen ook de uwe zijn, als u die ter beschikking stelt, bij voorkeur uit deze omgeving. Toesturen aan en inlichtingen bij

Ad Wijnen.

Uw e-mail adres!

Co van het Groenewoud beheert het ledenbestand van onze afdeling en hij beschikt over de e-mailadressen van de leden. Van dit bestand wil de afdeling spaarzaam, maar doeltreffend gebruik maken. Uw e-mailadres wordt niet aan anderen verstrekt. Berichten gaan via een BCC, een Blind Carbon Copy, zodat alleen de geadresseerde en de afzender het e-mailadres onder ogen krijgen. Geeft uw e-mailadres, en wijzigingen daarvan, aan hem door, zodat ook u in dat bestand opgenomen wordt. Inlichtingen bij

Co van het Groenewoud: j.vanhetgroenewoud@onsnet.nu

De adresgegevens van de personen genoemd op **blz. 83 en 84** vindt u achteraan in dit blad op de binnenzijde van het omslag!

KOPIJ VOOR HET VOLGENDE NUMMER INZENDEN VOOR 1 november 2008

e-mail adres: h.unij@hccnet.nl

post-adres : Taunus 1 5706 PC HELMOND

